

Jaarstukken 2024

Omgevingsdienst Zuid-Limburg

Omgevingsdienst
ZUID-LIMBURG

Inhoud

1.	AANBIEDING	4
2.	JAARVERSLAG 2024	6
2.1.	Inleiding	7
2.2.	Ontwikkelingen 2024	8
2.2.1.	Interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel	8
2.2.2.	Robuuste Omgevingsdienst Zuid-Limburg	9
2.2.3.	Personeel	10
2.2.4.	De Omgevingswet.....	12
2.2.5.	Wet open overheid	14
2.2.6.	Wet gemeenschappelijke regelingen	15
2.2.7.	Klachtenbehandeling	15
2.3.	Kerncijfers uitvoering VTH-taken.....	17
2.4.	Vergunningen	18
2.5.	Toezicht en Handhaving	23
2.6.	Specialistische advies- en toezichtswerkzaamheden	31
2.7.	Verplichte paragrafen	37
2.7.1.	Weerstandvermogen en risicobeheersing.....	37
2.7.2.	Financiering.....	38
2.7.3.	Bedrijfsvoering	39
2.7.4.	Verbonden partijen	40
2.8.	Duurzaamheidsparaagraaf.....	41
3.	JAARREKENING 2024	43
3.1.	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	44
3.2.	Balans per 31 december 2024	46
3.3.	Toelichting op de balans.....	47
3.4.	Overzicht Baten en Lasten 2024.....	49
3.5.	Overhead.....	50
3.6.	Toelichting op de baten en lasten.....	51
3.7.	Gebeurtenissen na balansdatum.....	53
3.8.	Ontwikkeling EMU saldo	53
3.9.	WNT-verantwoording 2024	54
3.10.	Rechtmatigheidsverantwoording	57
4.	BIJLAGEN	59
4.1.	Voorstel tot resultaatbestemming en resultaatverdeling.....	60
4.2.	Risico-inventarisatie	62
4.3.	SISA SPUK IBP en SPUK energie	69
4.4.	Lijst met afkortingen	70
4.5.	Controleverklaring.....	71

1. Aanbieding

In deze jaarstukken kijken we terug op het jaar 2024. We bespreken de belangrijkste trends, ontwikkelingen en resultaten voor de Omgevingsdienst Zuid-Limburg. De jaarstukken zijn het laatste deel van de planning- en controlcyclus. Ze bestaan uit twee hoofdonderdelen:

- Het jaarverslag 2024 (hoofdstuk 2), met de verantwoording en de verplichte paragrafen.
- De jaarrekening 2024 (hoofdstuk 3), met de balans, het overzicht van inkomsten en uitgaven en de toelichtingen. Dit is de financiële verantwoording volgens de wettelijke regels.

Bij deze jaarrekening vindt u ook de controleverklaring van de accountant en een rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur.

Financieel resultaat 2024

De jaarrekening over 2024 heeft een positief saldo voor resultaatbestemming van € 1.307.384.

Toelichting op het resultaat 2024

Analyse van dit positieve resultaat laat zien dat de kosten in totaal € 0,4 miljoen lager zijn dan de begroting (-2,3%). Enerzijds zijn de kosten van salarissen en inhuur personeel € 0,1 miljoen hoger dan de begroting (+0,7%). Anderzijds zijn de overige personele kosten € 0,4 miljoen lager dan de begroting. Dit is met name veroorzaakt door lagere opleidingskosten.

De totale baten zijn € 0,9 miljoen hoger dan de begroting (+5,1%). Dit is enerzijds het gevolg van de volgende besluiten die het bestuur reeds heeft genomen in het kader van het naderende ravijnjaar:

- De laatste voorschotnota's zijn 25% verlaagd, waardoor de deelnemers een voordeel hebben gehad van € 1,1 miljoen en de baten werkprogramma's eenzelfde bedrag lager zijn dan begroot.
- Door (vervroegde) vrijval van SPUK-subsidies zijn deze € 1,4 miljoen hoger dan de begroting.

Anderzijds zijn de overige baten € 0,6 miljoen hoger dan de begroting. Dit betreft vooral extra (incidentele) opdrachten buiten het werkprogramma en landelijke subsidies en voor € 0,1 miljoen rentebaten.

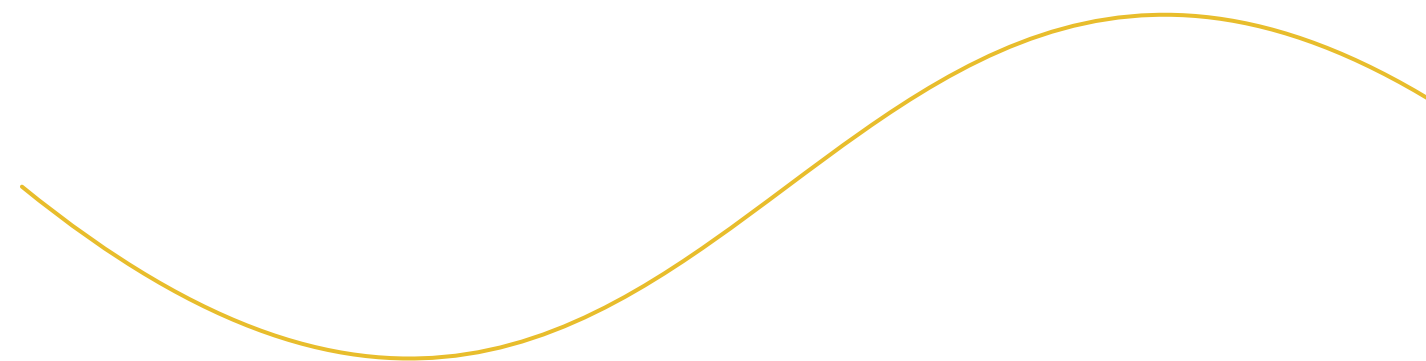
Bestemming resultaat

Het voorstel is om de bestemmingsreserves nieuwe bodemtaken ingroeimodel (€ 300.086), nieuwe MBA basistaken ingroeimodel (€ 300.000) en juridische ondersteuning (€ 10.000) in te zetten ter dekking van in dit kader in 2024 gemaakte kosten.

Naar aanleiding van de uitgevoerde risico-inventarisatie volgt een noodzakelijke verhoging van het weerstandsvermogen met € 159.695. De reserves (incl. post onvoorzien van € 201.901 in de begroting 2026) komen daarmee op een niveau van 5,2% van de begroting 2026.

Na aanwending van de bestemmingsreserves en de verhoging van het weerstandsvermogen is het te verdelen resultaat € 1.757.775.

Het positieve resultaat zal worden bestemd conform het bepaalde in artikel 30 van onze Gemeenschappelijke Regeling. Hierbij kan het algemeen bestuur besluiten het resultaat toe te voegen aan een reserve of uit te keren.

2. Jaarverslag 2024

2.1 Inleiding

Het jaar 2024 was een bijzonder jaar voor de Omgevingsdienst Zuid-Limburg. We begonnen het jaar als RUD Zuid-Limburg en eindigden als Omgevingsdienst Zuid-Limburg. Deze naamswijziging weerspiegelt onze veranderde rol in de zorg voor de leefomgeving. We zijn niet alleen verantwoordelijk voor het verlenen van vergunningen, toezicht en handhaving, maar spelen ook een belangrijke rol in grote transities zoals de energietransitie en de overgang naar een circulaire economie. Daarnaast fungeren we als kenniscentrum in onze regio en zijn we één van de zes Seveso-omgevingsdiensten. Onze nieuwe naam, Omgevingsdienst Zuid-Limburg, weerspiegelt deze bredere rol.

Terugkijkend op 2024 zien we dat er steeds meer aandacht is voor een schone, gezonde en veilige leefomgeving en de rol van omgevingsdiensten daarin. Onze inwoners worden zich steeds bewuster van het belang van hun leefomgeving. Grote landelijke kwesties zoals Tata Steel en Chemours hebben dit bewustzijn versterkt. In onze regio was er veel aandacht voor (indirecte) lozingen op de Maas en de tankcleaning bedrijven.

Dit onderstreept het belang van een goed VTH-stelsel en robuuste omgevingsdiensten, zoals al in 2021 werd erkend door de commissie Van Aartsen. Deze commissie constateerde dat het systeem tekortschiet en tot vermijdbare milieuschade kan leiden. Ze deed aanbevelingen om het stelsel te versterken, waaronder het robuuster maken van omgevingsdiensten. Voor ons was 2024 het jaar waarin we begonnen met deze versterking.

Naast het versterken van onze organisatie om op 1 april 2026 robuust te zijn, hebben we ook onze werkzaamheden en werkwijzen aangepast aan de nieuwe Omgevingswet die op 1 januari 2024 in werking trad. Tegelijkertijd bleef onze dienstverlening onverminderd doorgaan.

Met de inzet van alle 160 medewerkers en onze 17 deelnemers hebben we het afgelopen jaar hard gewerkt aan nieuwe ontwikkelingen en het waarborgen van een schone, veilige en gezonde leefomgeving. Een leefomgeving die het verdient om daar op een goede wijze invulling aan te geven als Omgevingsdienst Zuid-Limburg.

2.2. Ontwikkelingen 2024

2.2.1. Interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel

De afgelopen twee jaar gaf het interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP VTH) uitvoering aan de aanbevelingen van de commissie Van Aartsen om het VTH-stelsel voor milieu sterker en onafhankelijker te maken. In dit programma werkten het Rijk (de Ministeries van Infrastructuur en Waterstaat (IenW), Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en Justitie en Veiligheid (JenV)), provincies, gemeenten,

omgevingsdiensten en waterschappen samen. Het programma begon in de zomer van 2022 en eindigde in september 2024.

Om de verbeteringen in het stelsel door te voeren werden binnen het programma zes pijlers benoemd. In elke pijler werkte een team van experts onder leiding van een onafhankelijke projectleider.

De zes pijlers waren:

1	Robuuste omgevingsdiensten en financiering
2	Bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving en vervolging;
3	Informatievoorziening VTH;
4	Kennisinfrastructuur en arbeidsmarkt;
5	Onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving;
6	Monitoring kwaliteit milieutoezicht.

Het Interbestuurlijk Programma heeft diverse 'producten' opgeleverd om het VTH-stelsel te versterken. Inmiddels wordt gekeken naar een nieuwe interbestuurlijke samenwerkingsvorm om het VTH-stelsel in de komende jaren te blij-

ven versterken en de opgeleverde producten en resultaten te implementeren en te borgen. Dit moet zorgen voor een schonere, veiligere en gezondere leefomgeving.

2.2.2. Robuuste Omgevingsdienst Zuid-Limburg

In de zomer van 2023 stelde het Bestuurlijk Overleg IBP VTH robuustheidscriteria voor omgevingsdiensten vast. Elk van de 28 omgevingsdiensten heeft zichzelf beoordeeld op zes kritische prestatie indicatoren (kpi's). Deze zelftoetsen zijn beoordeeld door het ministerie van IenW. Volgens deze beoordeling voldoen twee omgevingsdiensten aan de kpi's. De overige omgevingsdiensten, waaronder de onze, moesten vóór 1 april 2024 een plan van aanpak opstellen om hier uiterlijk op 1 april 2026 wel aan te voldoen.

In het voorjaar van 2024 is een plan van aanpak robuuste Omgevingsdienst Zuid-Limburg opgesteld. Het plan is unaniem vastgesteld door ons bestuur. De financiële vertaling van het plan van aanpak vond plaats in de begroting 2025 en de meerjarenraming 2026 – 2028. Daarmee zijn vanaf 2025 de middelen beschikbaar om invulling te geven aan de versterking van onze organisatie. Deze versterking richt zich onder meer op bedrijfsvoering, zoals het slim gebruiken van data en het vormgeven van een innovatiekalender. Ook is de versterking gericht op onze primaire processen, zoals het beter invulling geven aan strafrechtelijke en bestuursrechtelijke handhaving.

Het ministerie van IenW toetst de voortgang van alle omgevingsdiensten. In een eerste toets van het plan van aanpak kleurde onze omgevingsdienst nog 'oranje' omdat niet alle stappen voldoende concreet waren beschreven. Het ministerie stelde met name vragen over het omzetcriterium. Met het vaststellen van de begroting 2025 en de meerjarenraming 2026- 2028 is dit omzetcriterium gehaald.

Eind december 2024 hebben wij een eerste voortgangsrapportage ingediend over de periode april tot november 2024. Op basis van deze voortgangsrapportage heeft het Ministerie de inschatting afgegeven dat onze dienst, op een enkele kanttekening na, per 1 april 2026 aan de robuustheidscriteria zal voldoen. Die inschat-

ting delen wij en daaraan wordt door alle medewerkers, het bestuur en de deelnemers hard gewerkt.

In verband met het robuust worden van onze organisatie en het versterken van het partnerschap met onze deelnemers, zijn een viertal onderzoeken opgestart met betrekking tot:

- Revitalisering opdrachtgeverschap;
 - Bedrijfsplan voor de overdracht van milieu gerelateerde plustaken;
 - Financieringssystematiek;
 - Verantwoordings- en rapportageproces VTH.
- Deze onderzoeken worden hieronder toegelicht.

Revitalisering opdrachtgeverschap

De afgelopen jaren bleek dat het opdrachtgeverschap beperkt was ontwikkeld en onvoldoende in gezamenlijkheid met onze partners was vormgegeven. In 2024 hebben we met hulp van een extern adviesbureau gekeken hoe we dit samen beter kunnen doen. Het doel is om het partnerschap met onze 17 deelnemers te versterken. Vanaf 2025 gaan we de gemaakte afspraken uitvoeren. Het gezamenlijke partneroverleg zal vooral worden gebruikt om gemeenschappelijke thema's over onze leefomgeving te bespreken. Ook gebruiken we dit overleg om elkaar beter te leren kennen en ons partnerschap te versterken.

Bedrijfsplan milieu gerelateerde plustaken

Een manier om als omgevingsdienst robuuster te worden, is door naast de verplichte basistaken ook aanvullende taken (plustaken) voor de deelnemers uit te voeren. Hierdoor kunnen we de benodigde capaciteit en expertise voor bepaalde taken bundelen. Basis- en plustaken kunnen zo beter op elkaar worden afgestemd, wat leidt tot een effectievere en efficiëntere werkwijze. Tegelijkertijd kunnen we onze kennis en vaardigheden beter ontwikkelen en inzetten. Om duidelijk te maken wat dit voor onze deelnemers betekent, zijn we begonnen met het opstellen van een bedrijfsplan. Dit bedrijfsplan zal halverwege 2025 ter goedkeuring aan het bestuur worden voorgelegd.

Financieringssystematiek

Op verzoek van onze deelnemers is een onderzoek gestart om te beoordelen of onze huidige financieringssystematiek zorgt voor een eerlijke, transparante en evenwichtige verdeling van de kosten van onze omgevingsdienst. Daarnaast worden alternatieve financieringsmodellen, waaronder het nieuwe landelijke model, onderzocht om te zien of deze beter voldoen aan de gestelde criteria. Dit onderzoek is opgestart en zal in 2025 worden afgerond en ter besluitvorming aan het bestuur worden voorgelegd.

Verantwoordings- en rapportageproces VTH

In 2024 is het bestaande verantwoordings- en rapportageproces VTH beoordeeld. Uit dit onderzoek bleek dat een andere manier van data verzamelen, analyseren en presenteren zou zorgdragen voor meer transparantie en betere sturingsmogelijkheden. Dit sluit beter aan bij de behoeften van onze deelnemers en onszelf. De resultaten en aanbevelingen van het onderzoek zijn door ons bestuur goedgekeurd en worden in 2025 geïmplementeerd.

Zoals in de inleiding is aangegeven is het robuust worden van onze omgevingsdienst een grote opgave voor onze organisatie. Om dit te realiseren, wordt steeds vaker de samenwerking gezocht binnen Omgevingsdienst Nederland (ODNL) en met name met de andere Seveso-omgevingsdiensten. De problematiek van de Seveso-omgevingsdiensten is vaak van een andere orde vanwege de taken met betrekking tot de risicovolle Seveso-inrichtingen.

2.2.3. Personeel

Formatie

In 2024 is het aantal medewerkers in dienst van onze organisatie gegroeid naar 141, hetgeen neerkomt op 132,3 FTE (in 2023 waren dit 133 medewerkers en 124,3 FTE). Het aantal jonge medewerkers in dienst van de organisatie is opnieuw toegenomen in 2024. Op 31 december 2024 bestond 12,8% van het totaal aantal medewerkers uit medewerkers van 30 jaar en jonger (in 2023 was dit 10,5%).

Inhuur

Op 31 december 2024 waren binnen de organisatie 28 inhuurkrachten werkzaam met een gezamenlijke omvang van 16,1 FTE. Bij de huidige inhuur zijn er nog steeds relatief veel mensen die slechts een beperkt aantal uren voor de organisatie werken, vergeleken met de medewerkers die in dienst zijn. Het aandeel kosten externe inhuur ten opzichte van de werkgeverslasten vermeerderd met kosten externe inhuur komt hiermee uit op 14,4%. Bij WSGO-leden bedraagt dit percentage 13,2% en bij gemeenten 18,1% (bron: Personeelsmonitor WSGO 2023, AO-fonds).

Bij de inzet van ZPP-ers wordt sinds 2024 strikter rekening gehouden met de richtlijnen vanuit de Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (DBA), omdat deze wet vanaf 1 januari 2025 strenger wordt gehandhaafd door de overheid.

Vacatures

Het blijft een uitdaging om vacatures te vullen. Vaker dan voorheen sluit de opleiding en ervaring van kandidaten minder goed aan bij de functie. Dit komt door de krapte op de arbeidsmarkt en het is niet te verwachten dat dit snel verandert. Ondanks deze krapte heeft de organisatie in 2024 onder andere zeven nieuwe milieu-toezichthouders kunnen aannemen. Het invullen van de functie van technisch adviseur bodem bleek echter moeilijker. Het blijft noodzakelijk om te investeren in het inwerken van nieuwe werknemers, waaronder trainees die na hun opleiding in dienst komen, zodat zij praktijkervaring kunnen opdoen en verder opgeleid kunnen worden.

Arbeidsmarktcommunicatie en aantrekkelijk werkgeverschap

Arbeidsmarktcommunicatie en aantrekkelijk werkgeverschap blijven voortdurend onze aandacht houden. De landelijke campagne onder het motto 'omdat je staat voor je omgeving' om omgevingsdiensten zichtbaarder te maken, werd eind 2024 succesvol afgerond.

Het LinkedIn-profiel van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg wordt actief bijgehouden met

berichten, interviews en vacatures, waarbij we benadrukken wat het aantrekkelijk maakt om bij ons te werken.

Ons intranet, een belangrijke informatiebron voor het personeel, heeft een nieuwe opzet gekregen. Dit is bedoeld om de communicatie zo efficiënt mogelijk te maken en medewerkers op de hoogte te houden van alle ontwikkelingen binnen de organisatie. Dit bevordert de betrokkenheid van medewerkers bij de organisatie.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuimpercentage in 2024 was 3,5% (in 2023 was dit 3,3%). Dit percentage is nog steeds laag vergeleken met het ziekteverzuim in 2023 bij WSGO-leden (6,9%) en gemeenten (6,5%).

Cao SGO

De Cao SGO, die loopt van 1 januari 2024 tot en met 31 maart 2025, heeft geleid tot enkele wijzigingen in het personeelshandboek van de organisatie. Dit betreft onder andere het vervallen van het onderscheid in stagevergoedingen voor MBO- en HBO-studenten, de hoogte van de toelage voor beschikbaarheidsdiensten, (bijzonder) verlof met behoud van salaris en gewijzigd betaald ouderschapsverlof. De noodzakelijke aanpassingen in de regelingen van het personeelshandboek zijn inmiddels doorgevoerd. Het handboek is nu volledig up-to-date en in lijn met de Cao SGO 2024-2025.

Gewijzigde Wet bescherming klokkenluiders

De regeling voor het melden van vermoedens van misstanden en inbreuken op Unierecht in het personeelshandboek is aangepast aan de gewijzigde Wet bescherming klokkenluiders. Dit betekent dat de regeling nu volledig in lijn is met de nieuwste modelregeling van de VNG. Een belangrijke wijziging is dat klokkenluiders vanaf 1 februari 2024 recht hebben op gratis rechtsbijstand en mediation.

Duurzame inzetbaarheid

Vitaliteit is een belangrijk speerpunt in de Cao SGO 2024-2025. Dit thema werd eerder al uitge-

werkt binnen het bredere kader van duurzame inzetbaarheid, voortkomend uit het onderwerp 'aantrekkelijk werkgeverschap' uit de Toekomstagenda en het thema 'doorstroom' uit het Strategisch Personeelsplan 2021-2025.

In september 2024 werd duurzame inzetbaarheid geïntroduceerd bij medewerkers van de organisatie tijdens de landelijke Week van het werkgeluk. Naast een lezing over 'werkgeluk' werd gepresenteerd wat de Omgevingsdienst Zuid-Limburg kan betekenen voor werknemers op het gebied van duurzame inzetbaarheid en welke instrumenten beschikbaar zijn. Dit omvat loopbaanontwikkeling, het versterken van vakmanschap in de eigen functie en vitaliteit. Medewerkers kunnen hierover in gesprek gaan met hun leidinggevende door middel van 'het goede gesprek'. Dit gesprek is toegevoegd aan de reguliere HRM-gesprekscyclus van plannings-, voortgangs- en beoordelingsgesprekken. In tegenstelling tot deze gesprekken wordt 'het goede gesprek' op initiatief van de medewerker gevoerd.

Het doel blijft tweeledig: enerzijds de vitaliteit van medewerkers versterken, zodat zij gedurende hun loopbaan energiek en inzetbaar blijven in verschillende omstandigheden (zowel fysiek, mentaal als sociaal). Anderzijds heeft de organisatie er baat bij als medewerkers productief zijn, plezier hebben in hun werk en behouden blijven voor de organisatie.

Opleidingsplan

In het opleidingsplan staat welke extra kennis, vaardigheden en opleidingen nodig zijn om de organisatie- en afdelingsdoelen te behalen.

In het opleidingsplan 2024 zijn de volgende opleidingen op organisatieniveau opgenomen, die aansluiten bij nieuwe ontwikkelingen:

- De inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 en de invoering van vijf VTH-competentieprofielen: casemanager, vergunningverlener, toezichthouder/handhaver, juridisch adviseur en specialistisch adviseur.

- De overgang naar de geldende Kwaliteitscriteria 2.3 en het blijvend voldoen hieraan.
- De invoering van 'het goede gesprek' in het kader van duurzame inzetbaarheid (vakken, loopbaan en vitaliteit).

In het afgelopen jaar hebben medewerkers in een VTH-functie een in-company-opleiding 'Omgevingswet' gevolgd. Daarnaast volgen alle (nieuwe) medewerkers de trainingen 'Politiek bestuurlijke sensitiviteit' en 'Tools voor samenwerken'. Op organisatieniveau is in 2024 gestart met de ontwikkeling van de competentie 'verbinden', die in alle VTH-competentieprofielen voorkomt. Alle medewerkers hebben in dit kader een training 'verbinden' aangeboden gekregen. Deze trainingen worden jaarlijks ook aan nieuwe medewerkers aangeboden.

Leidinggevenden hebben een training gevolgd in het voeren van 'het goede gesprek'. Ook medewerkers kunnen ter voorbereiding op dit gesprek een training volgen.

Afdeling Bedrijfsvoering

Een van de maatregelen uit het plan van aanpak om te komen tot een robuuste omgevingsdienst was de uitbreiding met een nieuwe afdeling Bedrijfsvoering. De vorming van deze afdeling is in 2024 voorbereid en per 1 januari 2025 is de nieuwe afdeling een feit. Er is een nieuw afdelingshoofd Bedrijfsvoering geworven en de Regeling organisatie Omgevingsdienst Zuid-Limburg is aan deze organisatie wijziging aangepast. Medewerkers die naar de nieuwe afdeling Bedrijfsvoering zijn overgegaan, hebben een aanvulling op hun arbeidsovereenkomst ontvangen. Om de bedrijfsvoering en informatievoorziening verder te verbeteren, hebben we nieuwe functies beschreven voor de afdeling Bedrijfsvoering, zoals functies op het gebied van informatievoorziening/data, communicatie, planning en control en projectleiderschap. Na goedkeuring door het bestuur worden de functies opengesteld voor sollicitaties.

2.2.4. De Omgevingswet

Algemeen

Sinds 1 januari 2024 geldt de Omgevingswet als belangrijkste kader voor de omgevingsdienst. De inrichting van systemen en werkprocessen in de organisatie is goed verlopen. Grote (technische) problemen in de verwerking van aanvragen en meldingen zijn uitgebleven.

De overgang naar een nieuw wettelijk stelsel leidde ertoe dat op de drempel naar 2024 nog een groot aantal vergunningaanvragen en meldingen is gedaan die onder het inmiddels oude Wabo- en Wm-regime vallen. Deze aanvragen waren helaas vaak niet compleet hetgeen uiteraard extra werk opleverde. De organisatie is de eerste helft van 2024 nog drukdoende geweest met het behandelen van deze aanvragen onder de Wabo en Wm. In de tweede helft van 2024 is het werk verschoven naar de Omgevingswet.

De afdoening van zaken die onder de Omgevingswet vallen, vergde zoals verwacht meer tijd doordat medewerkers zich de toepassing van nieuwe wetgeving in concrete gevallen nog eigen moesten maken. De verwachting is dat dit een tijdelijk effect is dat ook na 2024 nog na-ijlt.

Met de verandering van inrichting naar milieubelastende activiteiten (mba's) vindt er een verschuiving plaats van de vindplaats van de regels voor activiteiten. Waar deze voorheen bij elkaar stonden in een vergunning is dit onder de Omgevingswet terug te vinden in een vergunning voor de activiteit, algemene rijksregels, algemene regels van de provincie of de gemeente, of onder de zorgplicht. Bij de vergunningverlening moet steeds worden gekeken om welke activiteit het gaat, of er een vergunningplicht geldt en wat de beoordelingsregels zijn. Wat de invloed op het werk is, is mede afhankelijk van hoe aanvrager de vergunning aanvraagt. Vraagt men steeds voor één of een beperkt aantal activiteiten een vergunning aan of voor alle vergunningplichtige activiteiten die binnen één bedrijf plaatsvinden.

De wijziging naar mba's en gewijzigde terminologie onder de Omgevingswet leidt ertoe dat bij sommige bedrijven minder samenhang lijkt te zijn. Doordat mba's separaat kunnen worden aangevraagd dreigt versnippering. Dit komt efficiëntie en doelmatigheid niet ten goede.

Voor handhaving betekent de verschuiving van inrichting naar mba's dat steeds goed gekeken moet worden om welke activiteit het gaat, waar de regels staan en wie bevoegd is om de regels te handhaven. Dit vraagt om praktische kennis van de systematiek die nog in opbouw is.

Omzetting inrichtingen naar mba's

De inwerkingtreding van de Omgevingswet vraagt om een omzetting van het inrichtingenbestand naar milieubelastende activiteiten (mba's). Voor die omzetting is via de begroting vanaf 2023 gedurende drie jaar budget gereserveerd. Deze omzetting is in 2023 gestart en ligt op schema. Inmiddels heeft via de zogeheten VIA-tool een automatische omzetting plaatsgevonden van inrichtingen naar mba's op basis van de SBI-code uit de KvK, maar daarmee zijn nog lang niet alle mba's 100% correct overgezet. De duizenden inrichtingen worden handmatig bekeken, aangepast en aangevuld aan de hand van het dossier van de betreffende inrichting. De complexe, provinciale inrichtingen worden geheel handmatig overgezet, zonder hulp van de VIA-tool. Het is onze wens het inrichtingenbestand zo snel als mogelijk in zijn volledigheid te hebben omgezet. Dit met het oog op efficiëntie, de juiste doorberekening van kosten in de werkprogramma's en het in het vizier hebben van de juiste bevoegd gezagen.

Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)

Het DSO (Omgevingsloket) laat initiatiefnemers beperkte informatie, minder dan voorheen, invoeren voor meldingen, informatieplichten en vergunningaanvragen o.a. door het verdwijnen van bepaalde indieningsvereisten. Hierdoor is het inhoudelijk kunnen toetsen van een verzoek op aard, type en omvang aan de voorkant (preventief) zeer beperkt en verschuift de inhoudelijke

toetsing deels naar toezicht (reactief) en dit kan leiden tot fouten en onwenselijke situaties.

Regionale processen en werkspraken
De (digitale) werkwijze zoals die regionaal is afgesproken en de nieuwe procedures vragen voortdurend aandacht en afstemming in concrete situaties. Deels heeft dat te maken met de functionele inrichting van het DSO (Omgevingsloket) en de onbekendheid daarvan voor gebruikers. Hierdoor ontstaan onjuiste en onvolledige meldingen, informatieplichten en vergunningaanvragen op basis van onjuiste aannames of door foutieve invoer door initiatiefnemers. Het kost de organisatie veel tijd om initiatiefnemers op de hoogte te stellen van verkeerd of onvolledig aangevraagde of gemelde activiteiten.

Milieuleges

De Omgevingswet introduceerde voor bevoegde gezagen de mogelijkheid om leges te heffen voor milieuactiviteiten zoals deze daarvoor reeds mogelijk waren voor bouw- en andere activiteiten. De omgevingsdienst stuurt namens de provincie en een aantal gemeenten als bevoegd gezag de vooraankondiging leges aan de initiatiefnemer. Niet alle gemeenten maken van deze mogelijkheid gebruik.

Met betrekking tot de mogelijke legesopbrengsten signaleert de omgevingsdienst dat het aantal legesplichtige feiten in 2024 achterblijft bij de raming op basis van eerdere jaarcijfers. Mogelijk zijn de hausse aan aanvragen onder de Wabo en Wet milieubeheer vóór 1 januari 2024 (niet legesplichtig) en een afwachtende houding ten aanzien van (jurisprudentie)ontwikkelingen onder de Omgevingswet hier debet aan. Een andere mogelijkheid is dat de daling of 'het achterblijven' verband kan houden met een bredere economische context. Zo zorgen ontwikkelingen op het gebied van klimaat- en milieubeleid voor meer complexiteit in vergunningaanvragen en projecten. Daarnaast speelt internationale onzekerheid een rol, wat mogelijk investeringen in nieuwe projecten beïnvloedt.

2.2.5. Wet open overheid

De Wet open overheid (hierna: Woo) maakt onderscheidt in twee soorten van openbaarmaking van overheidsinformatie, namelijk de passieve openbaarmaking (op verzoek) en de actieve openbaarmaking (op eigen initiatief). De Woo is van toepassing op de bestuursorganen van het openbaar lichaam te weten het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter.

De Woo verplicht bestuursorganen om bij de jaarlijkse verantwoording verslag van de uitvoering van de wet te doen, mede in relatie tot de beleidsvoornemens in de begroting. Daarbij is het belangrijk dat in ieder geval ingegaan wordt op de drie hoofdonderdelen uit de Woo:

- Actieve openbaarmaking
- Passieve openbaarmaking
- Verbetering van de informatiehuishouding.

Actieve openbaarmaking

De actieve openbaarmaking heeft betrekking op de openbaarmaking van overheidsinformatie uit eigen beweging. De vier categorieën die per 1 november 2024 verplicht openbaar moeten worden gemaakt en van toepassing (kunnen) zijn op de Omgevingsdienst zijn:

- Wetten en algemeen verbindende voorschriften;
- Overige besluiten van algemene strekking;
- Organisatie en werkwijze;
- Bereikbaarheidsgegevens;

De categorieën Wetten en algemeen verbindende voorschriften en overige besluiten van algemene strekking worden geautomatiseerd ontsloten wanneer deze op de juiste wijze worden gepubliceerd. De categorieën Organisatie en werkwijze en Bereikbaarheidsgegevens worden ontsloten via het Register van Overheidsorganisaties (ROO). In het Gemeenschappelijke Regelingen-register (GR-register, een ander onderdeel van het ROO) staan alle gemeenschappelijke regelingen geregistreerd. De Omgevingsdienst voldoet aan de geldende verplichtingen. In 2024 is verder invulling gegeven aan de

actieve openbaarmaking door de publicatie van besluiten(lijsten) van het algemeen en dagelijks bestuur via de website.

Passieve openbaarmaking

De passieve openbaarmaking behelst de behandeling van verzoeken van burgers of organisaties om openbaarmaking van overheidsinformatie.

Woo-verzoeken kunnen aan de bestuursorganen van het openbaar lichaam worden gericht voor zover het informatie betreft die onder hen aanwezig is (ten behoeve van hen opgesteld). Voor het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter gaat het dan met name om documenten in het kader van de eigen bedrijfsvoering van de organisatie. Woo-verzoeken die zien op informatie die is opgesteld in mandaat voor de deelnemers, vallen hier niet onder.

In 2024 hebben de bestuursorganen van het openbaar lichaam geen Woo-verzoeken ontvangen.

Verbetering informatiehuishouding

Een goede informatiehuishouding is een randvoorwaarde om informatie te kunnen vinden en ontsluiten. In 2023 is het informatie- en archiefbeheer van de organisatie voor de eerste keer getoetst door een archiefinspecteur van het Historisch Centrum Limburg (hierna: HCL). Deze inspectie heeft zich beperkt tot de eigen bedrijfsvoering van de organisatie. Hieruit bleek dat wij op dat moment niet voldeden aan (alle) verplichtingen van de Archiefwet en onderliggende regelgeving.

In 2024 is de organisatie gestart met een verbetertraject, met als ambitie om binnen een afzienbare periode in control te zijn op het eigen informatie- en archiefbeheer en, binnen de budgettaire en organisatorische mogelijkheden en beperkingen, compliant te zijn aan de Archiefwet. Daartoe is een verbeterplan opgesteld waarin de planning en activiteiten voor realisatie van deze ambitie zijn opgenomen. Het verbeterplan is akkoord bevonden door HCL.

Daarnaast is in 2024 mede invulling gegeven aan de aanbevelingen door het opstellen van een informatiebeheerbeleid en organisatieadvies en door in de begroting vanaf 2025 structureel middelen op te nemen voor een afdeling Bedrijfsvoering en de daaronder ressorterende functies waaronder de adviseur kwaliteitsmanagement en informatievoorziening.

De organisatie zet blijvend in op bewustwording zodat medewerkers zorgvuldig met informatie omgaan en zorgen voor juiste dossiervorming.

2.2.6. Wet gemeenschappelijke regelingen

In 2023 is de formele procedure gestart om onze gemeenschappelijke regeling aan te passen aan de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). De Wgr is in 2022 aangepast om de politieke verantwoording over samenwerkingsverbanden te verbeteren. Er zijn met de wetswijziging een aantal aanpassingen van c.q. aanvullingen op bestaande instrumenten geïntroduceerd die de volksvertegenwoordiging kan gebruiken om de eigen controlerende en kaderstellende rol bij gemeenschappelijke regelingen beter in te vullen.

In de eerste helft van 2024 is het besluitvormingsproces doorlopen bij onze deelnemers om de gemeenschappelijke regeling te wijzigen. Na unanieme instemming van alle colleges van burgemeester en wethouders en het college van gedeputeerde staten is de gewijzigde regeling per 3 juli 2024 in werking getreden. Met deze wijziging is ook de naamswijziging van RUD Zuid-Limburg naar Omgevingsdienst Zuid-Limburg formeel doorgevoerd, waardoor de naamgeving van de organisatie beter aansluit bij de tekst en gedachte van de Omgevingswet én een herkenbaar beeld oproept van waar wij van zijn en voor staan.

2.2.7. Klachtenbehandeling

Klachtrecht

De organisatie behandelt klachten volgens het interne klachtrecht van titel 9.1 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Voor een zorgvuldige uitvoering van de procedure is een Verordening klachtenbehandeling vastgesteld en gepubliceerd. Op grond van deze Verordening is er een klachtbehandelaar, die het klaagschrift behandelt en hierover adviseert aan het bestuursorgaan. De klachtbehandelaar en de plaatsvervanger(s) worden door het dagelijks bestuur aangewezen. Het bestuursorgaan stelt een klager schriftelijk en gemotiveerd in kennis van de bevindingen van het onderzoek naar de klacht, zijn oordeel daarover en van eventuele conclusies die daaraan worden verbonden. Deze bevoegdheid is gemandateerd aan de directeur (tenzij de klacht betrekking heeft op een gedraging van de directeur). Wanneer een klager niet tevreden is met de afhandeling van de klacht door de organisatie, kan deze een klacht indienen bij de Nationale ombudsman.

Het bestuursorgaan is wettelijk verplicht om de bij hem ingediende schriftelijke klachten te registreren en daarover te rapporteren. De geregistreerde klachten worden gepubliceerd in het jaarverslag.

De klachten die hier gepresenteerd worden zijn de klachten als bedoeld in de Awb. Dit zijn klachten van burgers over de bejegening door onze medewerkers of de kwaliteit van geleverde informatie, producten en diensten. Het gaat daarbij dus niet om milieuklachten.

In 2024 zijn geen formele klachten op grond van de Awb ontvangen.

Klachtenmeldpunt aanbestedingen

Naast de klachtafhandeling op grond van de Awb, heeft de organisatie een klachtenregeling in het kader van inkoop- en aanbestedingsprocedures. Deze regeling is gebaseerd op het flankerend beleid bij de Aanbestedingswet 2012. De klachtenregeling is zodanig ingericht dat ondernemers bij een klacht over een inkoop- of aanbestedingsprocedure deze snel en laagdrempelig kunnen indienen bij een onafhankelijk meldpunt, dat elke klacht onafhankelijk, zorgvuldig en deskundig wordt behandeld en dat voortvarend wordt beslist of de klacht (deels) terecht of onterecht is.

Met de klachtenregeling hebben ondernemers de mogelijkheid om niet direct het rechtsmiddel van een kort geding te hoeven inzetten. Op grond van de regeling rapporteert de organisatie als aanbestedende dienst jaarlijks over de klachtafhandeling.

In 2024 zijn door het onafhankelijk meldpunt geen klachten ontvangen over inkoop- en aanbestedingsprocedures van de Omgevingsdienst.

2.3. Kerncijfers uitvoering VTH-taken

De Omgevingsdienst Zuid-Limburg heeft voor circa 3.800 inrichtingen, waarvan ruim 1.300 basis-taak-inrichtingen, diverse (vuurwerk)evenementen én in het buitengebied in 2024 de volgende werkzaamheden uitgevoerd of behandeld:

960	bouw- en milieuvergunningaanvragen, zienswijzen, ontheffingen, taakstellende voorschriften, vooroverleggen e.d. (2023: 950);
1.100	adviezen bodem, asbest, energie, geluid, geur, lucht en dergelijke;
5.370	meldingen activiteitenbesluit, diverse bodemmeldingen, sloop-/asbestmeldingen, vuurwerk en overige meldingen (2023: 4.275);
850	klachten en incidentmeldingen (2023: 1.400);
3.260	milieu-, bouw- (inclusief asbest) en bodemtoezicht (2023: 2.200).

Uit bovenstaande zaken zijn in totaal 280 juridische bezwaar- en beroepsprocedures, bestuursrechtelijke handhavingzaken en dergelijke ontstaan en behandeld (2023: 270).

2.4. Vergunningen

Prestatie indicatoren

Vergunningaanvragen en meldingen moeten binnen de wettelijke termijnen en vanaf 2024 conform de eisen van de Omgevingswet (Ow) en deels nog onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) worden afgehandeld. Deze procedures worden geïntegreerd behandeld in het kader van de geldende wet- en regelgeving, waarbij een nauwe aansluiting vereist is met de gemeentelijke loketten en het digitaal

stelsel Omgevingswet (DSO). De door bedrijven ingediende documenten worden getoetst op juistheid en volledigheid. Bij een positieve beoordeling kan dit leiden tot het verlenen van een omgevingsvergunning of een andere benodigde toestemming door of namens het bevoegd gezag.

Speerpunt	Prestatie indicator	Score / resultaat 2024
(1) Tijdige vergunningen	90% van de vergunningen, voorbereid met de uitgebreide procedure, dient binnen de wettelijke termijn behandeld te zijn, tenzij door de aanvrager wordt ingestemd met termijnoverschrijding.	96% van de vergunningen voorbereid met de uitgebreide procedure zijn behandeld binnen de geldende termijn of hebben instemming vanwege termijnoverschrijding.
	95% van de vergunningen voorbereid met de reguliere procedure, dient binnen de wettelijke termijn behandeld te zijn.	96% van de vergunningen voorbereid met de reguliere procedure zijn behandeld binnen de geldende termijn of hebben instemming vanwege termijnoverschrijding.
(2) Tijdige advisering over de te nemen beslissing op een aanvraag	95% van de adviezen over de te nemen beslissing op een aanvraag dient binnen de afgesproken termijn gegeven te zijn, tenzij wordt ingestemd met termijnverlenging.	100% van de vergunning gerelateerde adviezen zijn binnen de afgesproken termijn verstrekt of hebben instemming van de aanvrager.
(3) Kwaliteit	Vergunningen c.q. adviezen over de te nemen beslissing op een aanvraag voldoen aan de meest actuele wet- en regelgeving (normen, BREF's, richtlijnen etc.) en het beleid van de opdrachtgever.	100% van de vastgestelde besluiten voldoen aan de meest actuele wet- en regelgeving.
	Van de bezwaarschriften mag maximaal 15% gegrond worden verklaard.	Alle vergunningprocedures hebben de bezwaarfase, de rechterlijke toets c.q. Raad van State doorstaan of zijn ongegrond verklaard.
(4) Actualiteit	Vergunningen worden binnen de daarvoor geldende termijnen aangepast aan BBT-conclusies/BREF's.	85% van de Seveso – Rie4 vergunningen zijn actueel en voldoen daarmee aan de BBT-conclusies / BREF's

Ad 1. Tijdige vergunningen (reguliere of uitgebreide procedures)

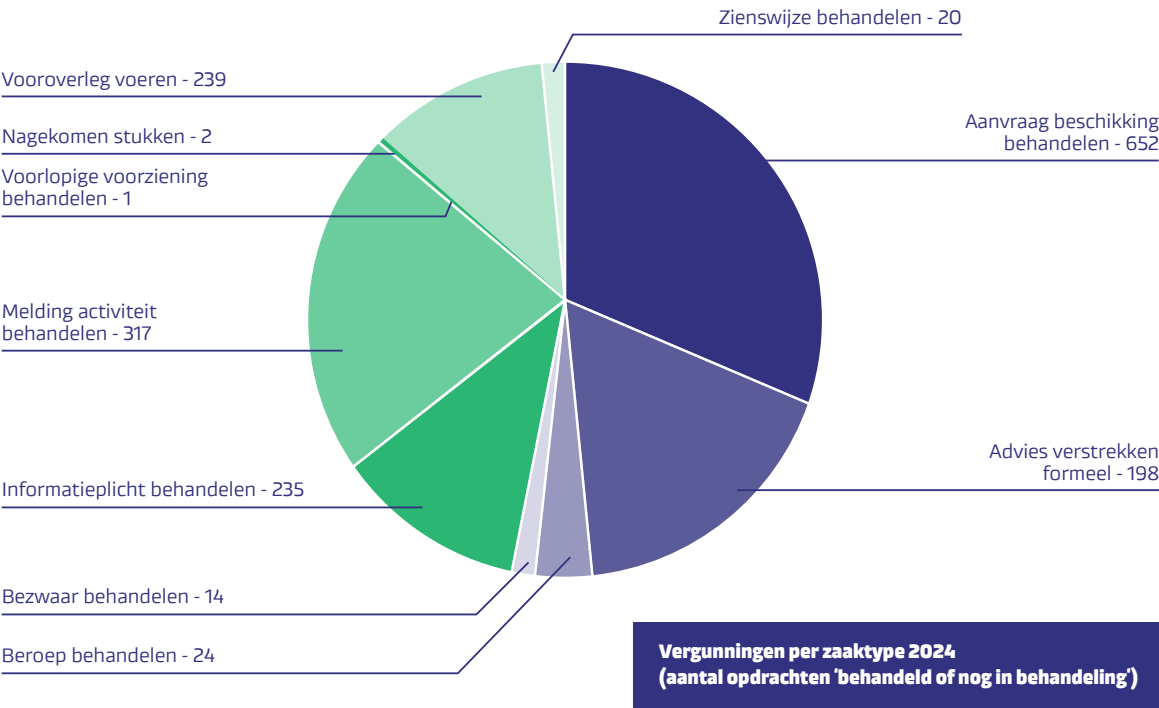
In 2024 zijn 430 aanvraag beschikkingen (inclusief taakstellende voorschriften, diverse soorten ontheffingen en vuurwerkvergunningen) volgens de daarvoor geldende procedure afgerond (2023: 452). De beschikkingen zijn zoals uit de KPI blijkt overwegend binnen de wettelijke c.q. afgesproken termijn behandeld of er is instemming bereikt over termijnoverschrijding.

Ad 2. Tijdige adviezen

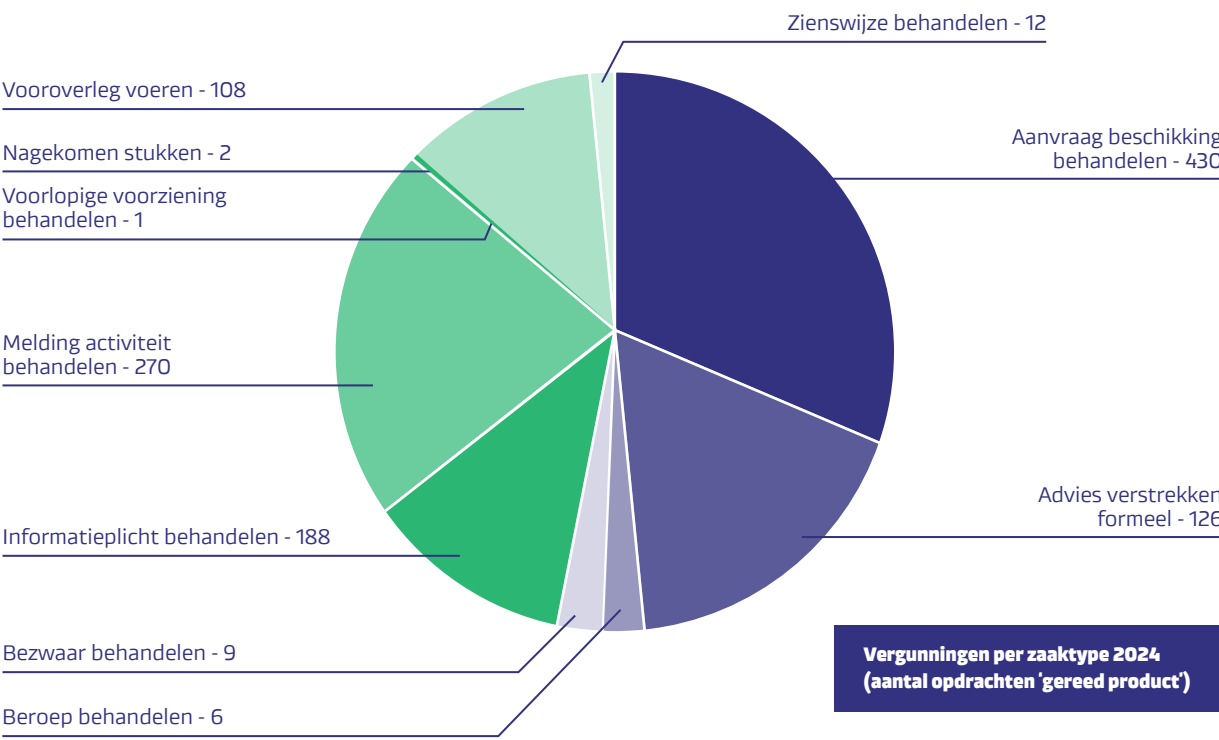
In 2024 zijn 126 adviesaanvragen afgerond (2023: 97). De adviezen die betrekking hebben op vergunningprocedures (o.a. de advies beschikkingen en ontheffingen) zijn grotendeels binnen de afgesproken termijn vastgesteld of hebben langer geduurd met instemming van de aanvrager. Slechts bij één advies beschikking is sprake van termijnoverschrijding, zonder instemming van de aanvrager.

Realisatie aantallen producten

De volgende 'vergunning' zaken waren in 2024 behandeld of nog in behandeling:

De volgende 'vergunning' zaken zijn in 2024 afgerond:

In vergelijking met het voorgaande jaar vallen wat betreft de afgeronde zaken de volgende dingen op:

- Het zaaktype 'Aanvraag beschikking behandelen' is vraaggestuurd en omvat voornamelijk omgevingsvergunningen, ontheffingen, taakstellend voorschriften en vuurwerkvergunningen. In 2024 zijn er 430 aanvragen afgerond, vergeleken met 452 in 2023. Dit komt vooral door de daling van het aantal afgeronde omgevingsvergunningen van 207 naar 180. Dit aantal is exclusief de 47 omgevingsvergunningen (advies beschikking, zonder mandaat) die vanaf 2024 onder het zaaktype 'Advies verstrekken formeel' worden geregistreerd.
- Het aantal ontheffingen is gestegen van 30 naar 37. Het aantal taakstellende voorschriften is gedaald van 147 naar 131. Het aantal vuurwerkvergunningen (ontbrandingstoestemmingen) is afgenomen van 20 naar 17.

- Het aantal afgeronde bezwaar- en beroepszaken ligt in lijn met het voorgaande jaar. In 2024 zijn 15 bezwaar- en beroepzaken afgerond. In 2023 waren dit er 16.
- Het zaaktype 'Meldingen Activiteiten behandelen' is vraaggestuurd en omvat de melding Activiteitenbesluit, melding Milieubelastende Activiteiten en de Vuurwerkmelding.
- In vergelijking met 2023 is het aantal meldingen in 2024 iets afgenomen van 301 naar 270 meldingen. Dit wordt veroorzaakt door het aantal afgenomen meldingen Milieubelastende Activiteiten (voorheen Melding Activiteitenbesluit) van 229 naar 175. Met betrekking tot de Vuurwerkmeldingen is sprake van een kleine stijging van 41 naar 47.
- Tot slot is het aantal afgeronde vooroverleggen ten opzichte van vorig jaar iets toegenomen, van 102 in 2023 naar 108 in 2024.

Projecten en ontwikkelingen

Financiële zekerheidsstelling majeure risicobedrijven
Financiële Zekerheidsstelling is onderdeel van de Omgevingswet en heeft als doel de (opruim) kosten na een faillissement of een calamiteit met milieuschade te dekken. Voor risicobedrijven is een financiële zekerheidstelling verplicht.

Omdat financiële zekerheidstelling nieuw en complex is en gespecialiseerde kennis vereist, is er een landelijke pilotperiode van twee jaar (2024-2025) gestart om ervaring op te doen en inzicht te krijgen in de werking ervan.

In het pilotjaar 2024 hebben wij actief deelgenomen aan landelijke overleggen en presentaties gehouden voor enkele Seveso-bedrijven, waaronder de 17 relevante site-users van het bedrijvencluster Chemelot. Vervolgens hebben we meerdere gesprekken gevoerd met elk bedrijf over de hoogte en vorm van de borging, waarbij we gebruikmaakten van de specialistische financiële

en juridische kennis die landelijk beschikbaar was. De bedrijven kiezen zelf de vorm van de borging, waarbij vele (combinaties van) varianten mogelijk zijn.

Eind 2024 hebben we als eerste omgevingsdienst in Nederland de vergunning van een Limburgs risicobedrijf ambtshalve aangevuld met voorschriften over financiële zekerheidstelling. Voor de 18 overige bedrijven waarmee we hebben gesproken, is er, op enkele uitzonderingen na, overeenstemming bereikt over de hoogte van de borg. Over de vorm is in de meeste gevallen nog geen keuze gemaakt, vooral niet bij borgen hoger dan € 1 miljoen. Pas nadat er in goed overleg overeenstemming is bereikt over de vorm, leggen we een financiële zekerheid ambtshalve op. Dit om tijdrovende rechtszaken te voorkomen.

2.5 Toezicht en handhaving

- Algemeen**
De inwerkingtreding van de Omgevingswet en aanverwante wetgeving bracht aanzienlijke uitdagingen met zich mee, zowel op het gebied van regelgeving als in de praktische uitvoering van ons toezicht. In de voor- en najaarsrapportage hebben wij hierover al gerapporteerd. De belangrijkste ontwikkelingen en uitdagingen van het afgelopen jaar waren:
- Tijdsintensieve voorbereiding:** De complexiteit van de nieuwe wetgeving vereiste een intensievere voorbereiding van onze toezichtsactiviteiten. Hierdoor lagen de realisatiecijfers van het geplande toezicht in de eerste maanden van het jaar aanzienlijk lager dan verwacht.
 - Actualisatie backoffice-applicaties:** Onze backoffice-applicaties voor het milieutoezicht waren aanvankelijk niet volledig up-to-date. We hebben veel tijd geïnvesteerd in het actualiseren en optimaliseren van deze applicaties, wat leidde tot verbeterde prestaties in de tweede helft van het jaar.
- Gezien deze uitdagingen hebben wij het milieu-toezicht opnieuw geprioriteerd en de planning bijgesteld om onze doelen te kunnen bereiken, met uitzondering van het toezicht bij de meest risicovolle bedrijven.
- Prestatie indicatoren**
Onderstaande indicatoren zijn voor Toezicht en Handhaving van toepassing.

Speerpunt	Prestatie indicator	Gerealiseerd
1. Kwaliteit	Toezichtrapporten voldoen aan de meest actuele wet- en regelgeving en het beleid van de opdrachtgever.	Doelstelling gehaald
	95% van de handhavingsbesluiten worden genomen binnen de daarvoor afgesproken termijn.	Doelstelling gehaald.
2. Tijdigheid	Uitvoering werkprogramma opdrachtgever zoals onderling afgesproken 100%.	De <i>bijgestelde</i> planning is gerealiseerd
3. Uniformiteit	Hanteren van vastgesteld handhavingsbeleid opdrachtgever	Is gerealiseerd

Ad 2. Tijdigheid

Zoals in de voor- en najaarsrapportage is aangegeven, hebben wij de reguliere planning van het milieutoezicht bijgesteld. Dit betekent een aanpassing van gemiddeld 75% van de oorspronkelijke planning. Het toezicht bij de meest risicovolle bedrijven (Seveso en RIE-4) bleef echter ongewijzigd en is volgens planning gerealiseerd. Onze opdrachtgevers zijn over bovenstaande bijstellingen in voortgangsrapportages en accountgesprekken geïnformeerd.

In 2024 hebben we de bijgestelde planning van het milieutoezicht gerealiseerd.

In totaliteit zijn er in 2024 meer bedrijven bezocht dan oorspronkelijk geprogrammeerd c.q. gepland. Dit heeft met name te maken met niet planbare controles zoals klachtcontroles, ongewoon voorval controles en adhoc-controles (extra opdrachten). In totaliteit bedraagt het niet geplande toezicht in 2024 circa 30% (2023: 20%) van de totaal geplande werkvoorraad.

Ad 3. Uniformiteit

Als onderdeel van onze wettelijke verplichtingen en in lijn met het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel hebben wij een regionale risicoanalyse ontwikkeld. Een belangrijke voorbereidende stap was de regionale omgevingsanalyse Zuid-Limburg, aangeboden aan gemeenten en provincie. Deze analyse, gebaseerd op input van opdrachtgevers, biedt een gedetailleerd overzicht van thema's binnen onze fysieke leefomgeving en belicht relevante ontwikkelingen en trends. Dit vormt de basis voor de regionale risicoanalyse, ontwikkeld door de Antea Group. De Regionale Risicomodule is in december 2024 vastgesteld door het algemeen bestuur. De volgende stap is de verankering van de methode in het regionale beleid en een nog vast te stellen regionaal uitvoeringsprogramma.

- Cedo Recycling te Sittard-Geleen: afhandeling van geurklachten (circa 150 stuks);
- Enerco in Sittard-Geleen: aanvullende controles naar aanleiding van overtredingen op het gebied van indirecte lozingen;
- Fa. Grooten in Simpelveld: diverse controles en bestuursrechtelijk handhavingstraject naar aanleiding van geconstateerde overtredingen;
- Van de Weijer B.V. te Peel en Maas: afhandeling van diverse handhavingsverzoekenafhandeling waarbij geen overtredingen zijn geconstateerd alsmede de afhandeling van geurklachten (circa 65 stuks);
- Bredox B.V.: extra toezicht naar aanleiding van opgelegde last onder dwangsom;
- L.R.E. B.V. te Brunssum en Maastricht: extra inzet in het kader van afhandeling van incident alsmede in het kader van bestuursrechtelijke handhavingstrajecten met betrekking tot de afvoer van afvalstoffen;
- E-max-billets B.V. te Kerkrade: Intensivering toezicht naar aanleiding van constatering op basis van naleving van emissievoorschriften;
- Broekman Logistics Venlo B.V.: diverse controles naar aanleiding van opgelegde last onder dwangsom op basis van Seveso-voorschriften. Na een intensief handhavingstraject van circa twee jaar, heeft Broekman aanzienlijke verbeteringen laten zien op het gebied van veiligheid en naleving van de regelgeving.

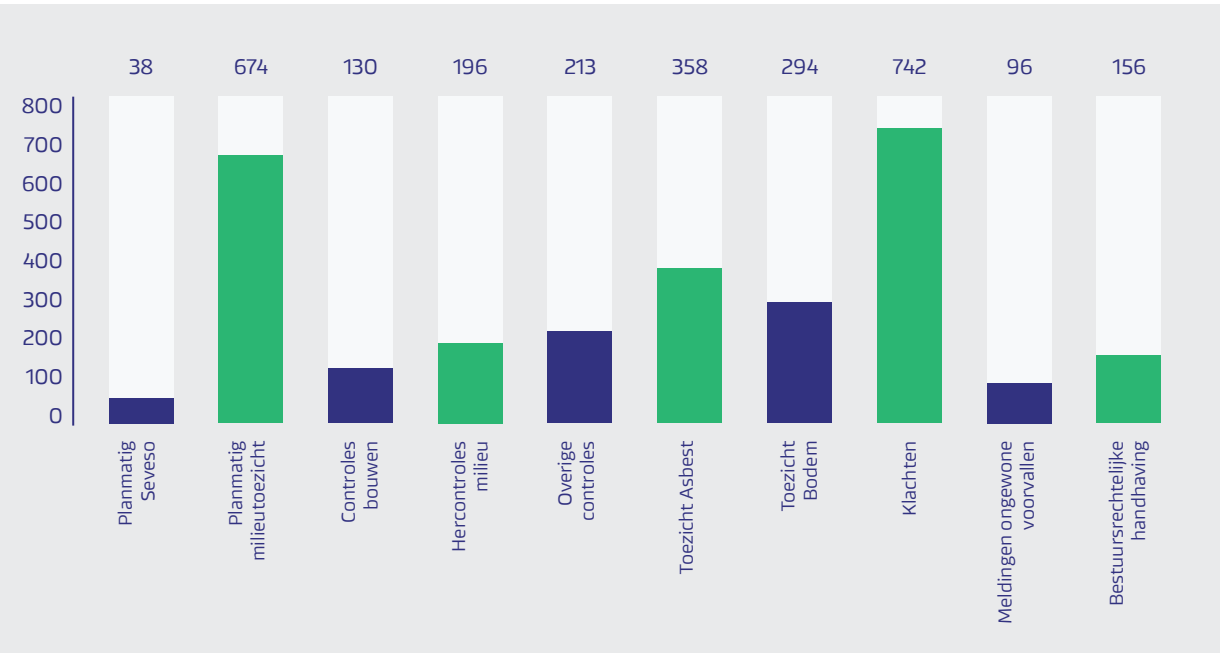
Bijzonderheden

In 2024 hebben we te maken gehad met een aantal dossiers die om meer toezicht inzet hebben gevraagd en/of dossiers die meer bestuurlijke aandacht hebben gevraagd. Het betreft onder andere onderstaande bedrijven:

- BP tankstation Vossedal: bestuursrechtelijk handhavingstraject (last onder dwangsom) naar aanleiding van geconstateerde overtredingen;
- Huisdierencrematorium Parkstad in Heerlen: diverse controles naar aanleiding van geur/rook klachten. Bedrijf heeft plan van aanpak ingediend en verbeteringen in het proces doorgevoerd waardoor klachtenpatroon flink is afgenomen;
- AsfaltNu te Stein: klachtenafhandeling (circa 50 stuks), aanvullende emissiemeting en afhandeling van handhavingsverzoek;
- Poppies Bakeries Born B.V: klachtenafhandeling (circa 60 stuks) ten aanzien van geur en geluid;

Realisatie aantallen producten

Voor wat betreft Toezicht en Handhaving zijn in 2024 de volgende producten gereedgekomen c.q. in behandeling genomen:

Planmatig toezicht (milieu en Seveso)

Voor het planmatig toezicht (milieu en Seveso) zijn er in het verslagjaar 712 controles uitgevoerd, onder te verdelen in:

- 38 planmatige Seveso-inspecties;
- 674 planmatige milieu-inspecties bij bedrijven (RIE-4, RIE-overig, Vergunning- en meldingsplichte bedrijven (basis- en niet-basistaak locaties)).

Milieu hercontroles

De regulier (planmatig) uitgevoerde (milieu)controles resulteerden in 196 hercontroles. Dit komt neer op circa 30% van het totaal aantal regulier geplande controles.

Overige milieucontroles (ad-hoc controles)

Naast regulier geplande controles zijn ook controles uitgevoerd die niet vooraf zijn in te plannen. In 2024 zijn in totaal 213 ad-hoc controles uitgevoerd. Dit waren controles naar aanleiding van klachten, meldingen ongewone voorvallen, naar aanleiding van bestuursrechtelijke handavingsprocedures (dwangsomcontroles of handavingsverzoeken), controles naar aanleiding van vuurwerkevenementen en overige ad-hoc situaties.

Afhandeling klachten en meldingen ongewone voorvallen/incidentenonderzoeken

De omgevingsdienst behandelt alle klachten en meldingen ongewone voorvallen van bedrijven die door het bevoegd gezag zijn ingebracht. De meldingen hiervan kunnen zowel administratief als fysiek worden afgehandeld door controles ter plekke. In het verslagjaar zijn 742 klachten ontvangen en geregistreerd. De klachten kunnen worden onderverdeeld in onderstaande milieuthema's:

47% van deze klachten heeft betrekking op gemeentelijke bedrijven.

Daarnaast hebben we 96 incidentmeldingen (meldingen ongewone voorvallen) ontvangen. De aard van de incidentmeldingen is zeer divers. In totaal hebben 66 van de ontvangen incidentmeldingen betrekking op bedrijven waar de provincie Limburg het bevoegde gezag is.

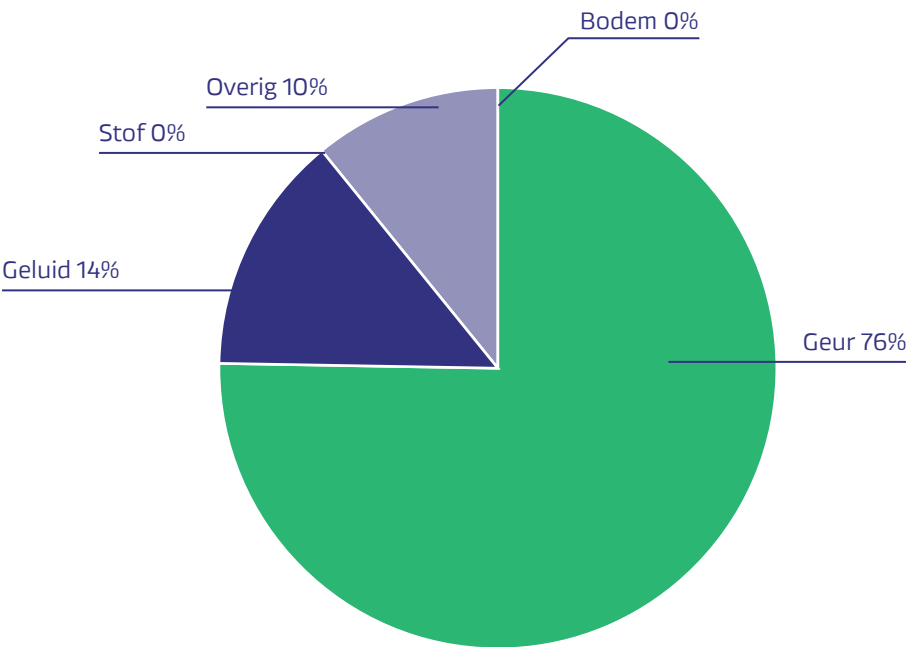
De meest voorkomende klachten over gemeentelijke bedrijven zijn hieronder weergegeven:

- Cedo Recycling (gemeente Sittard-Geleen; 147 klachten over geurhinder);
- Poppies Bakeries Born B.V. (gemeente Sittard-Geleen; 59 klachten over geluid en geur);
- Maastricht Aachen Airport (gemeente Beek; 34 klachten met name over geluid);
- AsphaltNu (Asfaltcentrale gemeente Stein; 52 klachten over geur).

De meest voorkomende klachten over provinciale bedrijven zijn:

- Walkro Blitterswijck B.V. (gemeente Venray, 58 klachten over geurhinder);
- Van de Weijer B.V. (gemeente Peel en Maas, 65 klachten over geurhinder);
- Ashorst B.V. (gemeente Horst aan de Maas, 34 klachten over geurhinder);
- CNC grondstoffen B.V. (gemeente Gennep, 49 klachten over geurhinder).

De verdeling van de aard van de klachten is in onderstaand overzicht weergegeven:

Doorlooptijd klachten

De streeftermijn voor de afhandeling van klachten bedraagt 5 werkdagen. Afhankelijk van de aard van de klacht en of een controle noodzakelijk is (bijv. geluidmeting), is deze doorlooptijd echter niet altijd haalbaar. In 2024 werden 65% van deze klachtenzaken binnen 5 dagen afgerond. Bij 20% van de klachten bedroeg de doorlooptijd tot de afronding van de zaak meer dan 14 dagen.

Toezicht bestaande bouw/nieuwbouw

In 2024 zijn de volgende aantallen bouwtoezichtzaken behandeld:

47	Toezicht Bouwen en Ruimtelijke Ordening
361	Toezicht Sloop/Asbest
83	Toezicht Brandveiligheid
4	Toezicht op Mobiel Breken

Bestuursrechtelijke handhaving

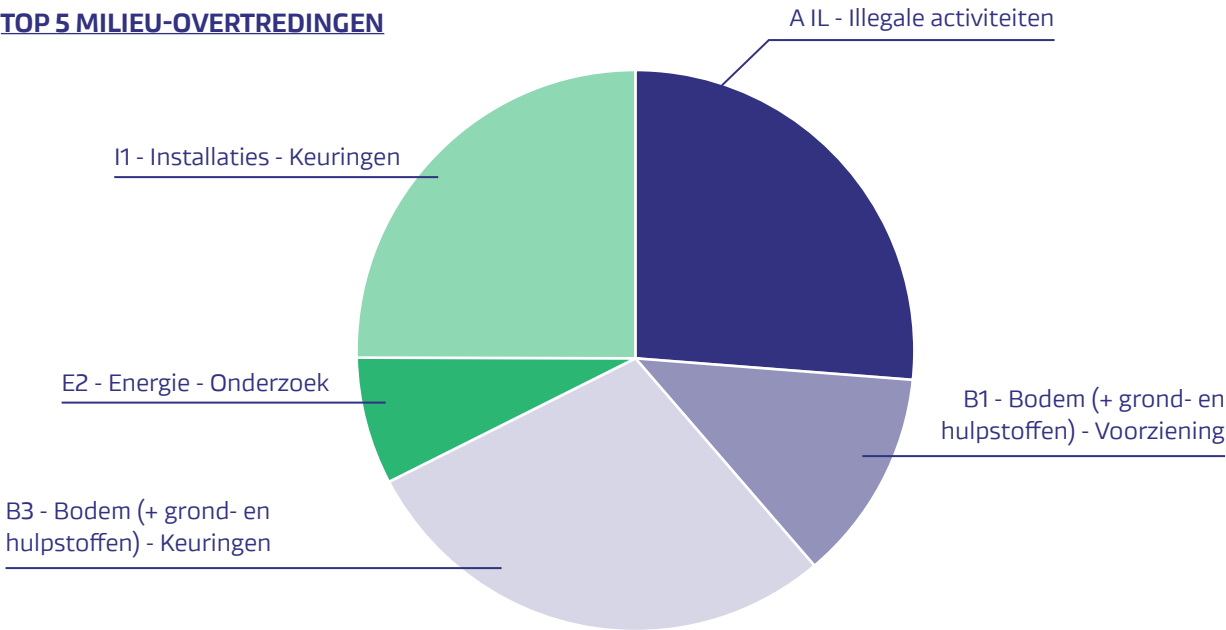
In 2024 zijn er 156 zaken door de juristen toezicht en handhaving behandeld:

15	Adviezen
18	Bezwaar
2	Woo-besluiten
15	Woo-advies
7	Beroep
34	Handhavingsbesluiten
2	Hoger beroep
1	Last onder bestuursdwang
29	Last onder dwangsom
1	Voorgenomen handhavingsbesluit
1	Zienswijze

Overtredingen-naleefgedrag (milieutoezicht op basis van Omgevingswet)

Naar aanleiding van de in het 2024 uitgevoerde milieucontroles zijn 322 overtredingen geconstateerd (2023: 476). De top vijf van de meest voorkomende overtredingen is hieronder weergegeven:

TOP 5 MILIEU-OVERTREDINGEN

Het gemiddelde, spontane, naleefgedrag van de gecontroleerde bedrijven op het gebied van het milieutoezicht bij bedrijven bedraagt 75% (geen overtredingen geconstateerd).

Overtredingen/naleefgedrag Seveso-bedrijven

Het Seveso-toezicht controleert of bedrijven zelf genoeg doen om de veiligheid van hun activiteiten te waarborgen en daar verantwoordelijkheid in nemen. In 2024 hebben we samen met de Veiligheidsregio en de Nederlandse Arbeidsinspectie inspecties uitgevoerd. Hierbij zijn 87 overtredingen geconstateerd. Van deze overtredingen waren er 78 licht (categorie 3 van de landelijke Seveso-handhavingsstrategie), waarvoor een waarschuwingsbrief is gestuurd. Bij 9 overtredingen ging het om middelzware overtredingen (categorie 2), waarvoor een vooraankondiging voor een bestuursrechtelijke maatregel (dwangsom/zienswijzebrief) is verstuurd.

Het gemiddelde, spontane, naleefgedrag van de gecontroleerde Seveso-bedrijven bedraagt 21% (geen overtredingen geconstateerd).

Projecten en ontwikkelingen

Deelname/ bijdrage aan landelijke Seveso-projecten

Onze organisatie heeft bijgedragen aan verschillende landelijke projecten, zoals Impuls Omgevingsveiligheid (IOV), Meer-Jaren-Agenda Seveso (MJA), SEVESO+ en de Seveso-Omgevingsdiensten. Deze projecten worden gefinancierd door het Ministerie van Infrastructuur & Waterstaat via het IOV-programma en door de twaalf provincies om hun ambities uit het MJA Seveso-uitvoeringsprogramma te bereiken. Hieronder staan de belangrijkste werkzaamheden van het afgelopen jaar die direct te maken hebben met Toezicht en Handhaving:

- Project Landelijke Benadering Risico Bedrijven (LBR)**
Implementatie en optimalisatie van de nieuwe inspectiemethodiek voor Seveso-inspecties.
- Project Melden ongewone voorvallen (TZ1a en b)**
Dit project bestaat uit twee deelprojecten:
 - TH1a: Deelproject dat gaat over de gewijzigde definitie van de meldingsplicht van ongewone voorvallen door de komst van de Omgevingswet. Alleen ongewone voorvallen met een (dreigend) significant nadelig gevolg voor de fysieke leefomgeving hoeven nog maar te worden gemeld. De voorbeeldenatlas ongewone voorvallen is hierop aangepast.
 - TH1b: Deelproject betreft een heroverweging van de (landelijke) analyse van ongewone voorvallen, met focus op doel, doelgroepen en diepgang van de analyse.
- Project Bestuurlijke boete (TH2)**
Invoering van de bestuurlijke boete als nieuw instrument voor overtredingen van Seveso-regels. Implementatie gestart in 2024, nog geen boetes opgelegd.
- Project permanente educatie en structurele opleidingen (K1 en K2)**
Medewerkers die toezicht uitvoeren bij Seveso- en RIE4-bedrijven moeten voldoen aan specifieke opleidingseisen om hun werk adequaat te kunnen uitvoeren. Focus op kennisbehoud en opleiding van nieuwe VTH-medewerkers om te voldoen aan opleidingseis voor toezicht op Seveso- en RIE4-bedrijven.
- Concernbenadering toezicht Seveso-bedrijven (TH6)**
Toepassen van concernaanpak bij bedrijven met meerdere vestigingen (in meerdere regio's) die een gemeenschappelijk Veiligheidsbeheersysteem (VBS) hanteren. Voor de regio Limburg is dit van toepassing op de het bedrijf Varo Energy Tankstorage B.V. in Roermond.

2.6. Specialistische advies- en toezichtswerkzaamheden

Onze specialistische medewerkers beschikken over gedegen en gespecialiseerde kennis op het gebied van milieu, waaronder asbest, bodem, energie, geluid, lucht en externe veiligheid (ook bekend als omgevingsveiligheid). Hierdoor zijn zij in staat om de vaak complexe en integrale milieuvraagstukken van zowel gemeenten als provincie grondig te analyseren en te voorzien van een helder advies. Bij het opstellen van deze adviezen wordt veelvuldig gebruik gemaakt van toetsingen, controles en toezicht. Bovendien worden regelmatig onderzoeken en metingen uitgevoerd.

Daarnaast spelen de medewerkers een actieve rol in de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van beleid bij de bevoegde gezagen op de genoemde taakgebieden. Hierbij houden zij rekening met mogelijke innovaties in de uitvoering van geleverde producten en toegepaste werkwijzen.

Prestatie-indicatoren

In de begroting van 2024 zijn prestatie-indicatoren vastgesteld voor de specialistische werkzaamheden van de afdelingen Advies en Onderzoek en Specialistisch en Juridisch Toezicht. Hieronder worden de specifieke indicatoren en hun realisatie weergegeven:

Speerpunt	Prestatie indicator	Gerealiseerd
Kwaliteit	De adviezen bevatten heldere conclusies en zijn transparant in de afwegingen	Is gerealiseerd. De adviezen voldoen aan de verwachtingen van onze opdrachtgevers. Interviews met onze opdrachtgevers tonen brede waardering voor de kennis en kunde van onze medewerkers.
Tijdigheid	95% van de adviezen is voor de afgesproken termijn aan de opdrachtgever verzonden	Is gerealiseerd. Bij zaken waar de termijn niet wordt gehaald word actief aan verwachtingen-management gedaan.

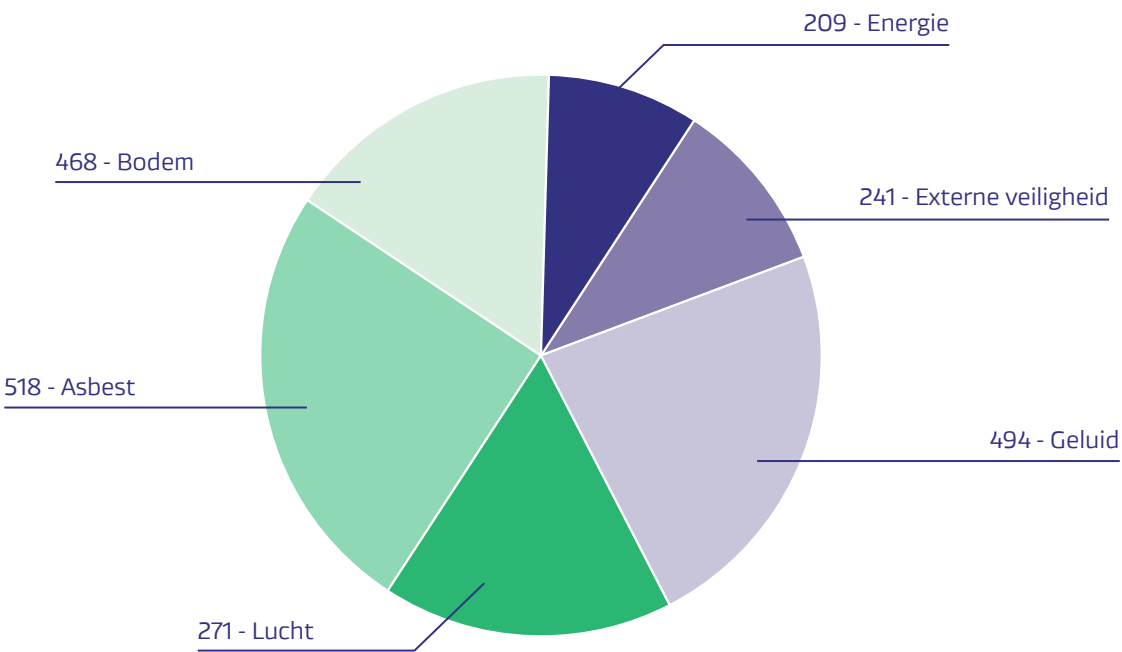
In 2024 is de omvang van de werkzaamheden voor het verstrekken van milieuadviezen door onze “milieuspecialisten” redelijk gestabiliseerd in vergelijking met het voorgaande jaar.

Als we kijken naar de aantallen blijkt dat er in 2024 in totaal 1.142 zaken voor specialistische milieuadvisering zijn behandeld en meer dan 95% van deze verzoeken zijn ook tijdig afgehandeld.

De overige afgehandelde verzoeken hadden specifiek betrekking op de milieuaspecten:

- Asbest (162 zaken)
- Bodem (139 zaken)
- Energie (209 toezichthoudende controles);
- Externe veiligheid (241 zaken);
- Geluid (494 adviezen);
- Lucht (271 emissie zaken).

AANTAL SPECIALISTISCHE ZAKEN ADVIES EN TOEZICHT 2024

De melding en toezicht op asbest gerelateerde sloopwerkzaamheden valt onder de basistaken en is door de opdrachtgevers bij onze dienst ingebracht. Bij de beoordeling van ontvangen meldingen voert de organisatie aan de voorkant een uitgebreide en zo volledig mogelijke controle uit op alle ingediende stukken. Op basis van geregistreerde zaken wordt, indien nodig geacht, risicogericht toezicht uitgevoerd. Een belangrijk uitgangspunt in deze werkwijze is de focus op risico's, waarbij zaken met weinig of geen risico's worden losgelaten, met het duidelijke doel de

bescherming van mens en milieu te waarborgen. In het afgelopen jaar heeft een 100% controle heeft plaatsgevonden van de (asbest)sloopmeldingen die zijn ontvangen. Dit heeft uiteindelijk geleid tot de behandeling van 2.474 meldingen met betrekking tot asbest-/sloopwerkzaamheden, inclusief de beoordelingen van de asbestinventarisatierapporten. Daarnaast zijn er 358 fysieke controles uitgevoerd voor, tijdens of na de uitvoering van asbestverwijderingswerkzaamheden.

Een aandachtspunt bij de behandeling van deze meldingen is het feit dat niet al onze opdrachtgevers onze dienst als behandeldienst hebben ingesteld in het landelijke DSO. Hierdoor komt het voor dat meldingen en informatieplichten soms later dan wenselijk ter behandeling aan onze dienst doorgezet worden waardoor veel behandelijd verloren gaat. Dit is onhandig en kost onnodig veel tijd. Vanuit dienstverleningsoptiek is het dan ook wenselijk om hierover in 2025 met onze opdrachtgevers verdere afspraken te maken.

In 2024 hebben onze bodemspecialisten in totaal 2.622 bodem gerelateerde zaken behandeld. De bijbehorende werkzaamheden kunnen worden onderverdeeld in de volgende categorieën:

- het be- en afhandelen van 646 meldingen;
- het uitvoeren van 294 toezicht momenten;
- de ontvangst en afhandeling van 1.487 informatieplichten;
- het verstrekken van 174 bodem gerelateerde adviezen;
- het houden van toezicht op 4 locaties tijdens het gebruik van een mobiele puinbreker;

Na een moeizame start in de eerste maanden van het jaar, met name ten aanzien van het aantal verrichte bodemmeldingen en informatieplichten, is door verscherpt toezicht op graafwerkzaamheden het aantal meldingen toegenomen. Het effect van meer toezicht lijkt onmiddellijk merkbaar. Het is dan ook wenselijk om in te zetten op meer toezicht op locaties waar (graaf)werkzaamheden en/of grondtransporten plaatsvinden. Met de huidige capaciteit is het helaas niet mogelijk om meer toezicht uit te voeren. Wel wordt nog steeds onverminderd ingezet op het invullen van onze bodemvacatures, waarbij ook andere mogelijkheden benut worden zoals extern en intern traineeship en/of inhuur. De bodemvacatures worden eveneens meegenomen in onze nieuwe arbeidsmarktcampagne in 2025.

Projecten en ontwikkelingen

Energiebesparingsplicht

In 2024 werd de energiebesparingsplicht geactualiseerd. Vanaf 1 januari 2024 is het toezicht hierop een basistaak voor de omgevingsdienst. Dit toezicht omvat zowel de energiebesparingsplicht en de bijbehorende melding als verduurzaming en geldt voor meer soorten bedrijven, inclusief vergunningplichtige locaties en deelnemers aan het Emission Trade System (ETS) o.a. op het Chemlot-terrein.

Bedrijven met een zeer groot energieverbruik moet het grootste deel voldoen aan de informatieplicht door een energiebesparingsrapport in te dienen (onderzoeksplichtigen), terwijl andere bedrijven een lijst van erkende maatregelen moeten volgen (informatieplichtigen). In 2024 zijn 209 controles uitgevoerd, 51 bij de Provincie en 158 bij de gemeenten.

Dertig locaties kregen uitstel voor het voldoen aan de verplichting. De naleving van de informatieplicht blijft achter, dus extra toezicht is nodig. In november 2024 hadden de volgende bedrijven zich gemeld:

1.376	Informatieplichtige bedrijven
54	Onderzoeksplichtige bedrijven
22	ETS-bedrijven

Toezicht op onderzoeksplichtige bedrijven begint met het beoordelen van rapportages. Tijdens controle op locatie wordt gecontroleerd of de rapportage overeenstemt met de werkelijkheid en worden afspraken gemaakt over de uitvoering van maatregelen. Het uitgangspunt bij toezicht op de informatieplicht is de zogenaamde erken-de maatregelenlijst (EML). Bij informatieplichtige bedrijven wordt gekeken of erkende maatregelen zijn genomen.

Controles vereisen ondersteunende werkzaamheden. De wijziging in wetgeving leidde tot procesaanpassingen en optimalisatie van automatisering. Het energieteam neemt deel aan landelijke overleggen om geïnformeerd te blijven en werkwijzen af te stemmen.

De in 2024 ontvangen meldingen, gecombineerd met vergelijkbare meldingen in het verleden, vormen de basis voor een inschatting van de werklust voor de hele regio. Op basis daarvan kan de omgevingsdienst in gesprek met de deelnemers over de taken, budgetten en prioriteitsstellingen. Financiering van deze taken vindt op dit moment plaats op basis van het werkprogramma en de beschikbare subsidie verkregen via de Specifieke Uitkeringsregeling Toezicht en Handhaving energiebesparingsplicht (SpUK THE). Deze is onder meer bedoeld om beter zicht te verkrijgen op het volledig aantal locaties in de regio. Hiermee was het mogelijk de capaciteit voor toezicht uit te breiden.

Een nieuwe basistaak is toezicht op het ‘Besluit CO2-reductie werkgebonden personenmobiliteit’. Organisaties met 100+ werknemers moeten jaarlijks rapporteren over zakelijke mobiliteit en woon-werkverkeer. In 2024 zijn voorbereidingen voor de uitvoering van deze taak getroffen en feitelijk toezicht start in de tweede helft van 2025.

Omgevingsveiligheid

De discipline externe veiligheid beoordeelt en adviseert over risico's van gevaarlijke milieubelastende activiteiten en ontwikkelingen. Dit betreft de reguliere vergunningverlening, toe-

zicht, handhaving en opdrachten voor ruimtelijke ontwikkelingen.

Met de komst van de Omgevingswet spelen aandachtsgebieden als nieuw instrument een rol in de verantwoording van groepsrisico's bij nieuwe ontwikkelingen. Deze gebieden hebben vaste of berekende afstanden. In 2023 startten we een project om deze aandachtsgebieden opnieuw te berekenen, wat in 2024 werd afgerond. De resultaten zijn opgenomen in het Register externe veiligheidsrisico's (REV) en zichtbaar op de Atlas leefomgeving.

Met behulp van AI hebben we kleine propaan-tanks gelokaliseerd, wat leidde tot de registratie van veel nog niet eerder opgenomen propaan-tanks in het REV. Ook werd data van gasdrukmeet- en regelstations verwerkt, aangeleverd door Enexis.

In november en december organiseerde de discipline externe veiligheid interne voorlichtingsmiddagen over veilige energietransitie, met presentaties van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg over nieuwe risico's als gevolg van de energietransitie.

Gedurende 2024 ondersteunde de discipline externe veiligheid de provincie Limburg en gemeenten bij het ontwikkelen van een convenant voor een veilige ontwikkeling van Chemelot en omgeving.

Geluid, trillingen en licht

Binnen dit adviesgebied bestaan de werkzaamheden uit het opstellen en verstrekken van adviezen met betrekking tot geluid, trillingen & licht. De geluidsspecialisten zijn experts die de akoestische situatie toetsen, controleren, meten en/of onderzoeken. Zij geven daarmee advies over ruimtelijke ontwikkelingen om een veilig en gezond leefmilieu te waarborgen en ervoor te zorgen dat geluidsnormen worden nageleefd.

Met deze uitgebreide dienstverlening zorgen we ervoor dat geluid en omgeving goed op elkaar afgestemd zijn in verschillende situaties. In 2024 zijn 494 zaken behandeld, waarvan:

321	adviezen over geluid, trillingen en/of licht;
100	adviezen met betrekking tot omgevingsplannen;
21	algemene adviezen;
14	adviezen bij ontheffing zaken;
12	adviezen in samenwerking met het adviesgebied lucht & geur;
26	overige zaken

Onze geluidsspecialisten meten laagfrequent geluid en geven advies over oplossingen. Ze meten ook het geluid van warmtepompen en airconditioning om dit te monitoren en verbeteren. Gedetailleerde metingen van geluidsoverlast en trillingen helpen ons problemen te identificeren en op te lossen.

Op verzoek van onze deelnemers beoordelen we geluidsniveaus tijdens evenementen of van bedrijfsactiviteiten op industrieterreinen om de impact op omwonenden te meten en evalueren. Zo geven we advies over een goed woon- en leefklimaat. We adviseren ook over de implementatie en toepassing van milieuzoneringen voor bedrijven en bedrijventerreinen om aan de geldende normen te voldoen.

Luchtkwaliteit

Bij luchtmissies is meestal de gemeente waar de activiteit plaatsvindt verantwoordelijk. Bij complexe bedrijven zoals chemische bedrijven en afvalverwerkers is de provincie bevoegd gezag.

Onze werkzaamheden omvatten advies en metingen voor bedrijven die de luchtkwaliteit beïnvloeden (emissie-onderzoek). Daarbij werken we voor onze deelnemers of voor collega omgevingsdiensten. Vaak zijn dit geen zelfstandige projecten of adviezen maar zijn de onderzoeken onderdeel van handhaving of vergunningverlening. In 2024 hebben we 271 emissieprojecten uitgevoerd.

In 2024 is een eerste bescheiden Limburgs emissiemeet- en controleprogramma gestart voor bedrijven onder provinciaal toezicht. Dit programma meet emissies onafhankelijk en vergelijkt deze met de vergunningen. Het doel is om zowel de door bedrijven ingediende meetrapporten te beoordelen als zelf metingen uit te voeren voor een onafhankelijke toetsing.

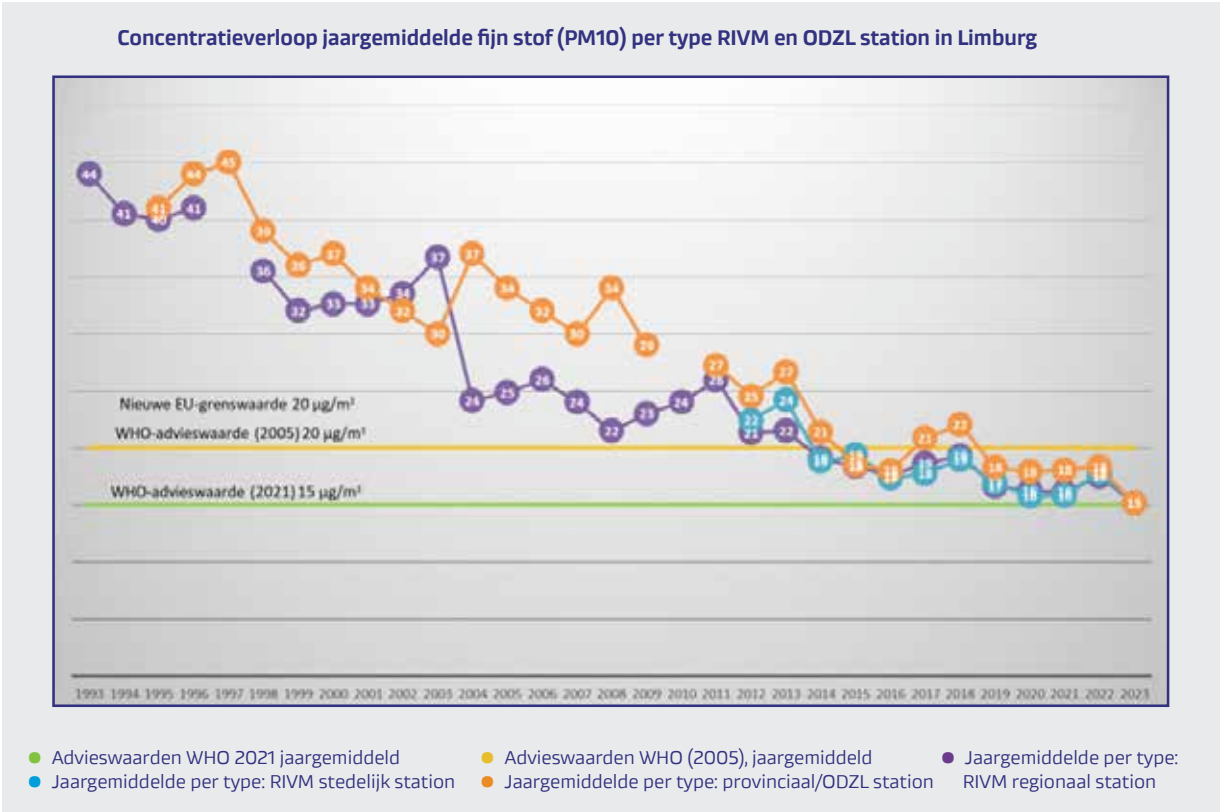
Uit het programma bleek dat 70% van de bedrijven niet aan de vergunningseisen of eisen vanuit wet- en regelgeving voldoet. Bij 4 van de 5 bedrijven met Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) emissies werden overschrijdingen gevonden. Bij 20% van de bedrijven werden niet-vergunde ZZS emissies gemeten. Daarom is de provincie gevraagd om het programma in 2025 te intensiveren om te zien of er structurele overschrijdingen zijn.

Met betrekking tot immissies beheren we het Limburgse luchtkwaliteitsmeetnet in opdracht van de Provincie en enkele gemeenten. Deze metingen zijn geïntegreerd in het landelijke luchtkwaliteitsmeetnet, verzorgd door het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en verplicht gesteld door de Europese Unie (www.luchtmeetnet.nl). De uitvoering van deze metingen wordt door onze dienst gecoördineerd en in samenwerking met organisaties als RIVM, DCMR, GGD-Amsterdam en twee andere omgevings-

diensten landelijk afgestemd en uitgevoerd. Als aanvulling op het nationale meetnet voeren we in Limburg ook nog extra luchtmetingen uit op enkele relevante locaties.

Sinds de jaren '90 is er een aanzienlijke verbetering

zichtbaar in de luchtkwaliteit (zie afbeelding). Om deze verbetering visueel te onderbouwen, presenteren we hieronder een overzicht van de jaargemiddelden van PM10 (fijnstofdeeltjes met een diameter < 10 micrometer) die gedurende deze periode zijn gemeten.

Met de introductie van het Schone Lucht Akkoord (SLA) in 2020 zijn niet meer de wettelijke grenswaarden leidend maar de gevolgen van de luchtkwaliteit voor de gezondheid. Daarnaast zijn de advieswaarden van de World Health Organization (WHO) nu richtinggevend, en die zijn een stuk lager dan de wettelijke grenswaarden. Dankzij deze nieuwe inzichten heeft de Provincie Limburg, met een uitkering van het SLA, gekozen voor een forse investering en verbetering van het luchtmeetnet in Limburg wat betreft locaties en componenten. Zo is in 2024 onder meer op vier locaties ultrafijnstof (< 0,1 micrometer fijnstofdeeltjes) als nieuwe component toegevoegd aan de metingen. Dit is uniek in Nederland. De stoffen die verder worden gemeten zijn stikstofdioxide, fijnstof (PM10 en PM2.5), roet en ozon.

Door de herinrichting van het meetnet zijn er in aanvulling op de reeds aanwezige meetstations een aantal nieuwe meetstations geopend in de gemeenten Nederweert (monitoring veehouderij), Ulestraten (monitoring verkeer en luchtvaart) en Eijsden-Margraten (invloed buitenlandse emissies bij provinciegrens). De nieuwe metingen van ultrafijnstof zijn in 2024 gestart op de bestaande meetlocaties in Geleen (monitoring industrie) en Maastricht (monitoring verkeer) en op de nieuwe meetlocatie Ulestraten.

In november 2024 zijn nieuwe Europese richtlijnen bekend gemaakt waarmee de luchtkwaliteit-eisen ook wettelijk verder scherper en lager worden.

2.7 Verplichte paragrafen

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) staat aangegeven dat ten minste de navolgende paragrafen opgenomen moeten zijn:

1. Lokale heffingen
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen
7. Grondbeleid.

De paragrafen (1) "lokale heffingen", (3) "onderhoud kapitaalgoederen", (6) "verbonden partijen" en (7) "grondbeleid" zijn niet van toepassing, omdat de dienst niet wordt gefinancierd door heffingen, niet over kapitaalgoederen beschikt, niet participeert in verbonden partijen en geen gronden in bezit heeft. De overige paragrafen zijn hieronder nader toegelicht.

2.7.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inventarisatie en beleid inzake risico's en weerstandsvermogen

Het beleid inzake risico's en weerstandsvermogen is vastgesteld door het algemeen bestuur. Het weerstandsvermogen (algemene reserve) komt voor 2024 uit op 4,2% van de omzet. In artikel 31.6 van de gemeenschappelijke regeling is het weerstandsvermogen bepaald op maximaal 10% van de jaaromzet. Voor zover het batig saldo van enig jaar zou leiden tot een weerstandsvermogen van meer dan 10% van de jaaromzet, wordt het saldo boven de 10% gerestitueerd, tenzij een meerderheid van de deelnemers gemotiveerd instemt met een doelreservering van het batig saldo voor het openbaar lichaam. Het algemeen bestuur stelt een voorstel van de deelnemers hieromtrent vast.

Risicoprofiel	Benodigde omvang weerstandsvermogen
Gemiddeld profiel	<10% van de jaaromzet

Indien enig exploitatiejaar een nadelig saldo oplevert en het weerstandsvermogen ontoereikend is om dit nadelige saldo te dekken, stelt het algemeen bestuur een plan vast dat is gericht op het afbouwen en/of dekken van het nadelig exploitatiesaldo. Het algemeen bestuur bepaalt tevens of en zo ja, tot welk bedrag de deelnemers zullen bijdragen in het nadelig exploitatiesaldo. Het bedoelde plan wordt niet eerder vastgesteld dan nadat de raden en provinciale staten gedurende een termijn van acht weken in de gelegenheid zijn gesteld om hun mening ten aanzien van het plan naar voren te brengen (GR, art. 31.7). Wanneer het algemeen bestuur een besluit heeft genomen omtrent het bijdragen door de deelnemers in het nadelig exploitatiesaldo, wordt het nadelige exploitatiesaldo gedragen op basis van ieders afname (=omzet) in het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft (GR, art. 31.8).

Een inventarisatie van risico's wordt jaarlijks uitgevoerd. Deze inventarisatie wordt uitgevoerd tezamen met een afvaardiging van onze deelnemers. In paragraaf 3.8 is de risico-inventarisatie van eind 2024 opgenomen. Hiertoe worden strategische (specifieke) risico's van reguliere (algemene) risico's onderscheiden. Reguliere risico's doen zich regelmatig voor en zijn over het algemeen goed meet- en beheersbaar. Voorbeelden van beheersmaatregelen zijn het afsluiten van verzekeringen, het vormen van voorzieningen, het creëren van bestemmingsreserves en het inrichten van de administratieve organisatie en interne controle.

² Waar in de GR wordt gesproken van weerstandsvermogen, wordt feitelijk bedoeld weerstandscapaciteit cf. BBV.

Kenmerkend aan strategische risico's is dat er sprake is van niet of nauwelijks beïnvloedbare (externe) risico's. Meestal is de kans dat het risico zich voordoet klein, terwijl de financiële gevolgen groot kunnen zijn. Zowel kans als impact zijn echter moeilijk exact te kwantificeren. Dergelijke risico's kunnen samenhangen met rijksbrede bezuinigingen, onvoorzien kostenstijgingen, productiviteitsverlies en veranderingen in de vraag. Om te voorkomen dat de dienst bij het voordoen van een niet afgedekt strategisch risico ingrijpende wijzigingen moet doorvoeren, dient de Omgevingsdienst Zuid-Limburg weerstandscapaciteit te bezitten om tegenvallers te kunnen opvangen.

Kengetallen	Verslag 2023	Begroting 2024	Verslag 2024
Netto schuldquote	-1,9	n.v.t.	-2,2
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-1,9	n.v.t.	-2,2
Solvabiliteitsratio	31%	23%	50%
Structurele exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

2.7.2. Financiering

Algemeen

Gegeven de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO) is elke gemeente, provincie of gemeenschappelijke regeling verplicht om een financieringsparagraaf in haar begroting en jaarrekening op te nemen. Daarin worden de ontwikkelingen aangegeven over de kasgeldlimiet, de ontwikkelingen wat betreft de rente- en risiconorm, de verwachte toe- en/of afname van geldleningen of uitzettingen en het verdere beleid over treasury. De randvoorwaarden waar-

Kengetallen met betrekking tot weerstandsvermogen en risicobeheersing

De BBV-kengetallen zijn geënt op begroting en verantwoording van gemeenten en provincies en verplicht (maar beperkt toepasbaar) voor de dienst. Aangezien er geen sprake is van structurele exploitatieruimte, grondexploitatie niet aan de orde is en geen belastingen heft, zijn betreffende kengetallen niet van toepassing.

Uit de kengetallen blijkt dat de liquiditeit en solvabiliteit meer dan toereikend zijn.

binnen de treasury zich kan en mag bewegen zijn geformuleerd in het treasurystatuut. Uiteraard valt dit binnen het wettelijke kader, zoals gesteld door de Wet FIDO.

De financiering door de deelnemers in de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuid-Limburg vindt plaats met voorschotnota's op basis van de vastgestelde begroting c.q. het aangepaste werkprogramma.

Rentevisie

De dienst heeft geen leningen.

Koers- en valutarisico

De dienst bezit geen derivaten of vreemde valuta en is er dus geen sprake van koersrisico en ook niet van een valutarisico.

Rente- en risiconorm

Aangezien de dienst geen schulden heeft, is er geen sprake van een mogelijk renterisico.

Liquiditeitenplanning

De planning van de facturering per kwartaal aan de deelnemers voor de in de begroting c.q. het werkprogramma afgesproken dienstverlening, heeft ertoe geleid dat er steeds voldoende liquiditeiten aanwezig waren.

Financieringsrisico's

Omdat de deelnemers gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het financiële beleid van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuid-Limburg en zich verplicht hebben de tekorten in zijn geheel gezamenlijk te dragen, is er geen sprake van financieringsrisico's.

Kasgeldlimiet

Omdat het saldo steeds toereikend was, heeft de omgevingsdienst geen behoefte gehad aan korte termijn financiering.

2.7.3. Bedrijfsvoering

Organisatiestructuur

De omgevingsdienst heeft een platte structuur met een beperkte staf. De organisatie bestaat uit de afdelingen Vergunningen, Milieutoezicht & Veiligheid, Specialistisch & Juridisch Toezicht en Onderzoek & Advies. De vier afdelingshoofden vormen samen met de directeur en de controller het managementteam. Daarnaast stuurt de directeur de overige stafmedewerkers aan, zijnde de directieadviseur, concernjurist, HR-functionarissen, HR-medewerker, managementassistent, ambtelijk secretaris voor de Ondernemingsraad en het secretariaat. Verdere ondersteunende diensten op het gebied van financiële administratie, salarisadministratie, ICT, VTH-administratie, archivering, beheer dienstauto's en postverwerking zijn afgenomen van de provincie Limburg.

Huisvesting

De omgevingsdienst heeft een huurovereenkomst voor kantoorruimte en parkeerplaatsen afgesloten met de provincie Limburg. Na de coronapandemie is het hybride werken ingevoerd, waarbij medewerkers deels thuis en deels op kantoor werken. Door de groei van het aantal medewerkers neemt de behoefte aan uitbreiding van het aantal kantoorplekken vanaf 2025 toe. Hierover worden afspraken gemaakt met de provincie Limburg.

Informatievoorziening

In de eerste maanden van 2024 lag de focus nadrukkelijk op de implementatie van de Omgevingswet. Hoewel de technische koppeling met het Digitaal Stelsel Omgevingswet al was voltooid, hebben we aan het begin van het jaar intensief samengewerkt met onze ketenpartners om de functionele werking te optimaliseren.

In 2024 vond ook de naamsverandering plaats van de Regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg naar de Omgevingsdienst Zuid-Limburg. In de eerste zes maanden zijn diverse IT-voorzieningen en communicatiemiddelen zoals de website, e-mailadressen en het VTH-systeem RX Mission aangepast om deze wijziging vorm te geven.

Na enkele maanden ervaring met het VTH-systeem onder de nieuwe Omgevingswet is een project gestart om de werkprocessen en het gebruik van het systeem verder te optimaliseren. Om de kwaliteit van de registratie van gegevens te verbeteren, wordt een 'digitale medewerker' ontwikkeld met behulp van Robotic Process Automation (RPA) software. Dit maakt het eenvoudiger om de gegevenskwaliteit te verhogen. Samen met de Provincie Limburg is een traject opgezet om het informatiemanagement binnen de Omgevingsdienst Zuid-Limburg verder te professionaliseren door de functioneel beheerprocessen rondom het VTH-systeem goed in te richten.

2.7.4. Verbonden partijen

De Omgevingsdienst Zuid-Limburg heeft zelf geen verbonden partijen in de zin dat zij financieel zeggenschap heeft over andere organisaties. Omgekeerd is de organisatie wel middels de gemeenschappelijke regeling verbonden aan de Provincie en alle gemeenten in Zuid-Limburg.

Onze dienst was in 2024 verbonden aan de gemeenten Beek, Beekdaelen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittern, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht, Meerssen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Voerendaal en de Provincie Limburg.

2.8 Duurzaamheidsparagraaf

Vanaf 2024 moeten veel grote organisaties een duurzaamheidsrapportage maken vanwege de nieuwe CSRD-richtlijn (Corporate Sustainability Reporting Directive). Dit betekent dat ze moeten rapporteren over de impact van hun activiteiten op mensen en het klimaat.

Hoewel overheidsinstellingen nog niet verplicht zijn om volgens deze richtlijnen te rapporteren, willen wij in dit jaarverslag toch al een duurzaamheidsparagraaf opnemen. De noodzaak om duurzaamheids-doelen te bereiken is groot. Als publieke sector willen we niet afwachten, maar actief bijdragen aan duurzaamheid, wat past bij de strategie van de Nederlandse overheid en onze omgevingsdienst.

Dit is de eerste keer dat we een duurzaamheidsparagraaf opnemen. Het is een eerste stap om te zien wat de organisatie nodig heeft om in de toekomst volgens de CSRD-richtlijn te rapporteren en wat de impact daarvan is.

Hieronder staat een schema van de te rapporteren standaarden. Een duurzaamheidsrapportage moet voldoen aan de Europese Sustainability Reporting Standards (ESRS) zoals voorgeschreven door de CSRD. Er zijn twee algemene standaarden: ESRS 1 (algemene vereisten) en ESRS 2 (algemene toelichtingen). Alle bedrijven moeten voldoen aan de toelichtingsvereisten uit ESRS 2. Daarnaast zijn er 10 standaarden verdeeld over de thema's Milieu, Sociaal en Governance. De Omgevingsdienst Zuid-Limburg hoeft alleen over deze standaarden te rapporteren als ze relevant zijn.

De paragrafen waar deze standaarden in dit jaarverslag terugkomen, staan in onderstaand schema.

Standaard	Paragraaf
S1 (Eigen personeel)	2.2.4 (Personeel)
S2 (Werknemers in de waardeketen)	2.2.4 (Personeel)
S3 (Getroffen gemeenschappen)	2.2.3 (Visitatie) 2.7.5 (Verbonden partijen)
S4 (Consumenten en eindgebruikers)	2.7.5 (Verbonden partijen)
E5 (Materiaal gebruik en circulaire economie)	2.7.4 (Bedrijfsvoering)
G1 (Zakelijk gedrag)	2.7.4.1 (Informatievoorziening) 3.8 (Risico-inventarisatie)

Voor de standaarden die niet expliciet zijn genoemd in dit jaarverslag, is het noodzakelijk om nader te bepalen of deze wel of niet moeten worden opgenomen in een duurzaamheidsverslag.

3. Jaarrekening 2024

3.1. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

3.1. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De Omgevingsdienst Zuid-Limburg is statutair gevestigd in Maastricht en is ingeschreven bij het Handelsregister Kamer van Koophandel onder nummer: 56942281. Het adres van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg is Limburglaan 10, 6229 GA Maastricht (Postbus 5700, 6202 MA Maastricht).

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de Financiële verordening van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg. Ten behoeve van het inzichtvereiste wordt in het overzicht Baten en Lasten afgeweken van het door de BBV voorgeschreven model programmarekening. Alle activiteiten van onze dienst bevinden zich volledig in het domein Milieubeheer. Dit betreft taakveld 7.4 uit de Overzichtslijst van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Overhead is tevens inbegrepen in dit taakveld.

De jaarrekening is vastgesteld door het algemeen bestuur op 2 april 2025.

De algemene grondslag voor de waardering van activa en passiva, alsmede voor het bepalen van het resultaat, is de verkrijgingsprijs. Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen voor de nominale waarde.

Voor zover van toepassing, zijn ter vergelijking de gerealiseerde cijfers van het voorgaande jaar opgenomen alsmede de begroting over het huidige jaar.

Waar van toepassing zijn de vergelijkende cijfers geherrubriceerd voor verbetering van het inzicht.

Algemene grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de Kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat;
- Voor het voorwaardencriterium de norm bestaat uit het normenkader zoals op 2 april 2025 door het algemeen bestuur is vastgesteld;
- Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan het algemeen bestuur zijn gemeld.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de Kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:

- ◇ Een verantwoordingsgrens van 3% (zijnde € 518.175) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
- ◇ Een rapporteringstolerantie van € 50.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. De Omgevingsdienst Zuid-Limburg verwacht voor de komende periode geen significante nadelige financiële gevolgen als gevolg van geopolitieke ontwikkelingen.

Vaste activa

De vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs verminderd met de daarop toegepaste afschrijvingen.

Vlottende activa

De vorderingen, overlopende activa en liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met de noodzakelijk geachte voorzieningen.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het saldo van de rekening baten en lasten. Conform de besluitvorming bij de vaststelling van de jaarrekening 2023 zijn de mutaties in de reserves verwerkt.

Vlottende passiva

De vlottende schulden en de overlopende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Baten en lasten

Baten worden verantwoord in het jaar dat zij gerealiseerd zijn. Lasten worden verantwoord in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. Alle baten en lasten die betrekking hebben op het boekjaar en ten tijde van het opstellen van de jaarrekening bekend waren, zijn in de betreffende jaarrekening verwerkt.

Onder de opbrengsten wordt verstaan: de bijdragen van de afnemers van de diensten van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg. Deze bijdragen worden verantwoord in het jaar waarin de diensten zijn verricht. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin ze voorzienbaar zijn. Winsten worden slechts genomen wanneer ze zijn gerealiseerd.

De afschrijvingen worden lineair berekend op basis van de verwachte levensduur. Als startmoment van de afschrijving geldt de datum van in gebruik neming van het actief.

Exploitatieresultaat

De afrekening met de deelnemers wordt uitgevoerd conform de hierover gemaakte afspraken in de gemeenschappelijke regeling. De systematiek houdt voor de deelnemende gemeenten en provincie in, dat de kosten van dienstverlening vanuit de Omgevingsdienst Zuid-Limburg worden doorbelast op basis van de vastgestelde tarieven in de outputbegroting. Deze tarieven vermenigvuldigd met de uit te voeren taken in het werkprogramma, leiden tot het te factureren bedrag per deelnemer.

3.2. Balans per 31 december 2024

	31-12-2024	31-12-2023
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	€ 216.096	€ 337.430
Totaal vaste activa	€ 216.096	€ 337.430
Vlottende activa		
Vorderingen op openbare lichamen	€ 939.460	€ 231.043
Overlopende activa	€ 852.084	€ 1.461.099
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	€ 4.042.457	€ 3.693.396
Liquide middelen		
Banksaldi	€ 100.301	€ 100.689
Totaal vlottende activa	€ 5.934.303	€ 5.486.227
Totaal activa	€ 6.150.398	€ 5.823.657
PASSIVA		
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	€ 789.079	€ 609.000
Bestemmingsreserve ICT	€ 373.098	€ 373.098
Bestemmingsreserve juridische ondersteuning	€ 10.000	€ 10.000
Bestemmingsreserve BOA	€ -	€ 32.500
Bestemmingsreserve nieuwe bodemtaken ingroeimodel	€ 300.086	€ -
Bestemmingsreserve nieuwe MBA basistaken ingroeimodel	€ 300.000	€ -
Onverdeeld resultaat	€ 1.307.384	€ 785.606
Totaal vaste passiva	€ 3.079.647	€ 1.810.204
Vlottende passiva		
Schulden aan openbare lichamen	€ -	€ -
Overige schulden	€ 1.627.966	€ 165.420
Overlopende passiva	€ 1.442.785	€ 3.848.033
Totaal vlottende passiva	€ 3.070.752	€ 4.013.453
Totaal passiva	€ 6.150.398	€ 5.823.657

3.3. Toelichting op de balans

Activa

Vaste activa

Materiële vaste activa

	31-12-2023	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	31-12-2024
Vervoermiddelen, machines, apparaten en installaties	€ 337.430	€ -	€ -	€ 121.334	€ 216.096

Het afschrijvingspercentage wordt bepaald conform de geldende Financiële verordening. ICT-hardware en software worden in drie jaar afgeschreven, voor overige kapitaalgoederen bedraagt de afschrijvingsduur tussen de vijf en vijftientwintig jaar.

Vlottende activa

Vorderingen op openbare lichamen

Dit betreft grotendeels vorderingen met betrekking tot:

- Werkprogramma gemeente Heerlen (€ 0,4 miljoen)
- Subsidie "Versnelde verduurzaming industrie" Provincie Limburg (€ 0,1 miljoen)
- Luchtkwaliteit metingen zero emissie zone gemeente Maastricht (€ 0,1 miljoen)
- Milieuadvisering gemeente Gulpen-Wittern (€ 0,1 miljoen)
- Geluidsadvisering gemeente Sittard-Geleen (€ 0,1 miljoen)

De meeste vorderingen op openbare lichamen zijn afgewikkeld in 2025. Met de gemeente Heerlen bestaat een geschil over de inbaarheid van de openstaande vordering van de werkprogramma's.

Overlopende activa

Onder deze post zijn opgenomen:

- Nog te ontvangen bedragen (€ 0,7 miljoen). Dit betreft met name salarisgaranties voor-malige medewerkers provincie/gemeenten (€ 0,4 miljoen) en doorbelasting provincie Limburg kosten meetdienst (€ 0,3 miljoen)
- Vooruitbetaalde bedragen (€ 0,1 miljoen)
- Te declareren bij derden (€ 0,1 miljoen)

De meeste overlopende activa zijn afgewikkeld in 2025.

Uitzettingen in 's Rijks schatkist

Deze post betreft het saldo van publieke mid-delen dat wordt aangehouden bij het ministerie van Financiën (Schatkistbankieren).

Liquide middelen

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de omgevingsdienst.

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

	31-12-2023	Bestemming 2023	Resultaat 2024	31-12-2024
Algemene reserve	€ 609.000	€ 180.079	€ -	€ 789.079
Bestemmingsreserve ICT aansluitingen	€ 373.098	€ -	€ -	€ 373.098
Bestemmingsreserve BOA inzet	€ 32.500	- € 32.500	€ -	€ -
Bestemmingsreserve juridische ondersteuning	€ 10.000	€ -	€ -	€ 10.000
Bestemmingsreserve nieuwe bodemtaken ingroeimodel	€ -	€ 300.086	€ -	€ 300.086
Bestemmingsreserve nieuwe MBA basistaken ingroeimodel	€ -	€ 300.000	€ -	€ 300.000
Onverdeeld resultaat	€ 785.606	- € 785.606	€ 1.307.384	€ 1.307.384
Totaal reserves	€ 1.810.204	- € 37.941	€ 1.307.384	€ 3.079.647

Plottende passiva

Overige schulden

De overige schulden per 31 december 2024 hebben volledig betrekking op crediteuren. Dit betreft grotendeels de kosten van de DVO Provincie Limburg voor ondersteunende diensten 2024 (€ 1,3 miljoen).

Overlopende passiva

Onder deze post zijn opgenomen:

- Te betalen btw (€ 0,3 miljoen)
- Nog te ontvangen facturen (€ 0,2 miljoen); dit betreft grotendeels inhuur van personeel
- Te betalen loonheffing december 2024 (€ 0,7 miljoen)
- Te betalen pensioenafdracht december 2024 (€ 0,2 miljoen)

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

De Omgevingsdienst Zuid-Limburg is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan de volgende, niet in de balans opgenomen, financiële verplichtingen.

Kredietfaciliteit

Bij de huisbankier heeft de rechtspersoon een kredietfaciliteit van € 250.000.

Huur- en dienstverleningsovereenkomst

Het huurcontract voor huur kantoorruimte bij de provincie Limburg loopt tot en met 30 juni 2030. De kosten hiervan bedragen jaarlijks € 323.551 excl. btw en excl. indexatie en eventuele aanpassingen.

De hieraan verbonden dienstverleningsovereenkomst met de provincie Limburg voor het gebruik en beheer van ICT-systemen, ondersteunende diensten personeels- en salarisadministratie, financiële administratie en beheer dienstauto's loopt eveneens tot en met 30 juni 2030. De kosten hiervan bedragen jaarlijks € 1.114.580 excl. btw en excl. indexatie en eventuele aanpassingen.

3.4. Overzicht Baten en Lasten 2024

	Begroting voor wijziging 2024	Begroting na wijziging 2024	Realisatie 2024	Verschil 2024
(1) Salariskosten en inhuur personeel	€ 13.267.049	€ 13.506.213	€ 13.606.147	99.934
(2) Overige personele kosten	€ 924.392	€ 936.350	€ 499.506	-436.844
(3) Personele diensten derden	€ 1.148.687	€ 1.148.687	€ 1.137.233	-11.454
(4) Kapitaallasten	€ 166.801	€ 165.797	€ 121.418	-44.379
(5) Verbruiks- en onderhoudskosten materieel	€ 258.413	€ 258.413	€ 336.776	78.363
(6) Overige bedrijfskosten	€ 1.502.102	€ 1.502.102	€ 1.571.416	69.314
(7) Onvoorzien	€ 165.130	€ 165.728	€ 0	-165.728
Totale lasten	€ 17.432.574	€ 17.683.289	€ 17.272.496	-410.793
(8) Werkprogramma's	€ 16.618.364	€ 16.869.079	€ 15.790.617	-1.078.461
(9) SPUK	€ 390.000	€ 390.000	€ 1.751.774	1.361.774
(10) Overige baten	€ 424.210	€ 424.210	€ 1.037.488	613.278
Totale baten	€ 17.432.574	€ 17.683.289	€ 18.579.879	896.590
Exploitatiesaldo	€ 0	€ 0	€ 1.307.384	1.307.384

De Omgevingsdienst Zuid-Limburg is geen vennootschapsbelasting verschuldigd.

Voor een nadere toelichting op de posten wordt verwezen naar paragraaf 3.6

3.5. Overhead

	Begroting voor wijziging 2024	Begroting na wijziging 2024	Realisatie 2024
Salariskosten en inhuur personeel (overhead)	€ 1.808.601	€ 1.811.236	€ 1.616.949
Overige kosten	€ 3.740.311	€ 3.752.866	€ 3.208.155
Totaal overhead	€ 5.548.912	€ 5.564.103	€ 4.825.104
% van totale lasten	32%	31%	28%

De kostenposten die in de overhead zijn meegenomen, zijn gewijzigd ten opzichte van de begroting. De kosten van communicatie, kwaliteitssystemen en de post onvoorzien zijn aan de definitie van overhead toegevoegd. De begrotingscijfers zijn aan deze nieuwe definitie aangepast.

Als directe kosten gelden de salaris- en inhuurkosten van het uitvoerend personeel en de kosten die direct gerelateerd zijn aan het primaire proces, zijnde de posten (4) kapitaallasten en (5) verbruiks- en onderhoudskosten.

3.6. Toelichting op de Baten en Lasten 2024

Analyse verschillen jaarrekening en begroting
Het jaarrekeningresultaat 2024 laat een resultaat zien van € 1.307.384 vóór aanwending van bestemmingsreserves. Analyse van het resultaat laat zien dat de lasten in totaal € 0,4 miljoen lager zijn dan de begroting (-2,3%). De totale baten zijn € 0,9 miljoen hoger dan de begroting (+5,1%).

Onderstaand is een nadere analyse per post opgenomen. Er is een vergelijking gemaakt tussen de realisatie en de begroting na wijziging.

LASTEN

(1) Salariskosten en inhuur personeel

	Realisatie 2024	Begroting 2024	Vershil (V/N)
Salariskosten en inhuur personeel	€ 13.606.147	€ 13.506.213	€ 99.934 (N)

De kosten van salarissen en inhuur personeel zijn € 0,1 miljoen hoger dan de begroting (+0,7%).

Ten aanzien van de salariskosten en inhuur personeel geldt dat hierin begrepen zijn de kosten van de nieuwe bodemtaken ingroeimodel en nieuwe MBA basistaken ingroeimodel. In het voorstel tot resultaatbestemming is opgenomen om de hiervoor gevormde bestemmingsreserves van elk € 0,3 miljoen in te zetten.

(2) Overige personele kosten

	Realisatie 2024	Begroting 2024	Vershil (V/N)
Overige personele kosten	€ 499.506	€ 936.350	€ 436.844 (V)

De overige personele kosten zijn € 0,4 miljoen lager dan de begroting. Dit is met name veroorzaakt door lagere opleidingskosten. Door de intensieve werkzaamheden voor de implementatie van de omgevingswet is er in beperktere mate ruimte geweest om opleidingen te volgen. Overige verschillen hebben onder meer betrekking op algemene personeelskosten, reiskosten en ARBO-kosten.

(3) Personele diensten derden

	Realisatie 2024	Begroting 2024	Vershil (V/N)
Personele diensten derden	€ 1.137.233	€ 1.148.687	€ 11.454 (V)

De personele diensten derden zijn nagenoeg gelijk aan de begroting. Deze post betreft met name kosten van de dienstverleningsovereenkomst die met de provincie Limburg is afgesloten voor ondersteunende diensten. Verder worden hier kosten van adviesopdrachten, communicatie en kwaliteitssystemen onder verantwoord.

³ Bij de overzichten betekent V een voordeel ten opzichte van de begroting (opbrengsten hoger, dan wel lasten lager dan begroot) en N een nadeel ten opzichte van de begroting (opbrengsten lager dan wel lasten hoger dan begroot).

(4) Kapitaallasten

	Realisatie 2024	Begroting 2024	Vershil (V/N)
Kapitaallasten	€ 121.418	€ 165.797	€ 44.379 (V)

Deze post betreft hoofdzakelijk afschrijvingen op kapitaalgoederen van de meetdienst lucht en geluid. Deze worden doorbelast naar de Provincie Limburg en zijn voor de overige deelnemers van de Gemeenschappelijke Regeling budgettair- en resultaat-neutraal.

(5) Verbruiks- en onderhoudskosten materieel

	Realisatie 2024	Begroting 2024	Vershil (V/N)
Verbruiks- en onderhoudskosten materieel	€ 336.776	€ 258.413	€ 78.363 (N)

Deze post betreft hoofdzakelijk exploitatiekosten van de meetdienst lucht en geluid. Deze worden doorbelast naar de Provincie Limburg en zijn voor de overige deelnemers van de Gemeenschappelijke Regeling budgettair- en resultaat-neutraal.

(6) Overige bedrijfskosten

	Realisatie 2024	Begroting 2024	Vershil (V/N)
Overige bedrijfskosten	€ 1.571.416	€ 1.502.102	€ 69.314 (N)

De overige bedrijfskosten zijn € 0,1 miljoen hoger dan de begroting. Deze post betreft grotendeels kosten van de huur- en ICT-dienstverlenings-overeenkomst die met de provincie Limburg is afgesloten. Verder betreft dit kosten voor ICT(-licenties), wagenpark, lidmaatschap van de Omgevingsdienst Nederland, verzekeringen, porto/drukwerk en vakliteratuur.

(7) Onvoorzien

	Realisatie 2024	Begroting 2024	Vershil (V/N)
Onvoorzien	-	€ 165.728	€ 165.728 (V)

Op de post onvoorzien vindt geen realisatie plaats.

BATEN

(8) Werkprogramma's

	Realisatie 2024	Begroting 2024	Vershil (V/N)
Werkprogramma's	€ 15.790.617	€ 16.869.079	€ 1.078.461 (N)

Anticiperend op het verwachte jaarresultaat zijn de laatste voorschotnota's met 25% verlaagd, zodat de bijdragen van deelnemers € 1,1 miljoen lager zijn dan de begroting.

(9) SPUK

	Realisatie 2024	Begroting 2024	Vershil (V/N)
SPUK	€ 1.751.774	€ 390.00	€ 1.361.774 (V)

In de begroting is uitsluitend het bedrag SPUK THE (Toezicht en Handhaving Energiebesparingsplicht) van 2024 opgenomen. In de realisatie is op basis van gerealiseerde uren ook de vrijval uit voorgaande jaren opgenomen voor in totaal € 1,4 miljoen. Daarnaast is de resterende vrijval van SPUK IBP VTH (Interbestuurlijk Programma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving) voor € 0,3 miljoen gerealiseerd.

(10) Overige baten

	Realisatie 2024	Begroting 2024	Vershil (V/N)
Overige baten	€ 1.037.488	€ 424.210	€ 613.278 (V)

De overige baten zijn € 0,6 miljoen hoger dan de begroting. Grotendeels betreft dit extra (incidentele) opdrachten buiten het werkprogramma en landelijke subsidies. Daarnaast is € 0,1 miljoen aan rentebaten ontvangen.

3.7. Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben geen gebeurtenissen na balansdatum plaatsgevonden.

3.8. Ontwikkelingen EMU saldo

Omschrijving	Realisatie 2024 x €1.000	Begroting 2024 x €1.000
1. Exploitatie vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	1.307,4	0
2. Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	121,3	165,8
3. Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	0	0
4. Investerings in (im)materiële activa die op de balans worden geactiveerd	0	225,0
5. Baten uit andere bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet in de exploitatie zijn verantwoord en niet in mindering zijn gebracht bij post 4	0	0
6. Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs) voor zover niet op exploitatie	0	0
7. Aankoop van grond en uitgaven aan bouw- en woonrijp maken	0	0
8. Baten bouwgrondexploitatie: baten voor zover transacties niet op exploitatie	0	0
9. Lasten op balanspost voorzieningen voor zover deze met derden betreffen	0	0
10. Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet onder de post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van reserves worden gebracht	0	0
11. Verkoop van effecten a. Voornemen van verkoop van effecten b. Verwachte boekwinst	nee	nee
Berekend EMU saldo	1.428,7	390,8

3.9. WNT-verantwoording 2024

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) regelt onder meer dat overheidsinstellingen jaarlijks bezoldigingsgegevens en eventuele ontslagvergoeding van hun functionarissen dienen te publiceren. Voor topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen worden deze gegevens ongeacht de hoogte gepubliceerd.

Voor het jaar 2024 is de generieke maximum bezoldigingsnorm vastgesteld op € 233.000 (2023: € 223.000). Dit is inclusief belaste kostenvergoedingen en pensioen.

De WNT is op de Omgevingsdienst Zuid-Limburg van toepassing. Publicatie van bezoldigingsgegevens dienen onder meer openbaar te worden gemaakt via het financieel jaarverslag. Bij de definiëring van topfunctionarissen gaat het om personen die tot de hoogste uitvoerende en toezichthoudende organen van een rechtspersoon of instelling behoren en/of hoogst leidinggevenden binnen een rechtspersoon of instelling. Hieronder vallen de leden van het algemeen en dagelijks bestuur en de directeur.

Leidinggevende topfunctionarissen
Leidinggevende topfunctionaris van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg is de directeur.

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking, vanaf de dertiende maand van de functievervulling

Gegevens 2024 Bedragen x € 1	L.M. Kobes	H.M.J. van Mierlo
Functiegegevens	Directeur	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 – 30/06	01/07 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	86.812	62.228
Beloningen betaalbaar op termijn	10.231	10.231
Subtotaal	97.043	72.459
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	115.863	117.136
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	97.043	72.459
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2023 Bedragen x € 1	L.M. Kobes	
Functiegegevens	Directeur	
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01-31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	
Dienstbetrekking?	Ja	
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	118.134	
Beloningen betaalbaar op termijn	19.605	
Subtotaal	137.739	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000	
Bezoldiging	137.739	

Toezichthoudende topfunctionarissen
Onderstaand volgen de gegevens van de leden van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur. Vermeld zijn de personen die in 2024 lid waren van het algemeen bestuur en/of het dagelijks bestuur. Daar waar niet anders vermeld waren de genoemde personen het hele jaar lid.
De toezichthoudende topfunctionarissen ontvangen geen bezoldiging of andere financiële vergoeding van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg.

Er bestaan vanuit de organisatie geen financiële verplichtingen naar personen die eerder als toezichthoudend topfunctionaris verbonden zijn geweest aan de organisatie.

Gegevens 2024	
Naam topfumctionaris	Functie
R. de Boer	Lid Algemeen Bestuur / Lid Dagelijks Bestuur
M. van Caldenberg	Lid Algemeen Bestuur / Lid Dagelijks Bestuur
N.J.M.M. Dauven	Lid Algemeen Bestuur
M.M.L. van Drunen	Lid Algemeen Bestuur
P.H.J. Franssen	Lid Algemeen Bestuur
C. Gelderblom	Lid Algemeen Bestuur / Lid Dagelijks Bestuur
M.J.G. Gerritsen	Lid Algemeen Bestuur
E. Geurts	Lid Algemeen Bestuur
D.M.M. Hendrix	Lid Algemeen Bestuur/ Lid Dagelijks Bestuur Voorzitter Algemeen en Dagelijks Bestuur
V. Hermans	Lid Algemeen Bestuur
A.L.W.G. Houtakkers	Lid Algemeen Bestuur / Lid Dagelijks Bestuur
H.M.H. Leunessen	Lid Algemeen Bestuur / Lid Dagelijks Bestuur
H. Mackus	Lid Algemeen Bestuur / Lid Dagelijks Bestuur
V. de Rond	Lid Algemeen Bestuur
S.C.J. Scheepers	Lid Algemeen Bestuur
M.M.R. Schwillens	Lid Algemeen Bestuur
P. Verbraak	Lid Algemeen Bestuur

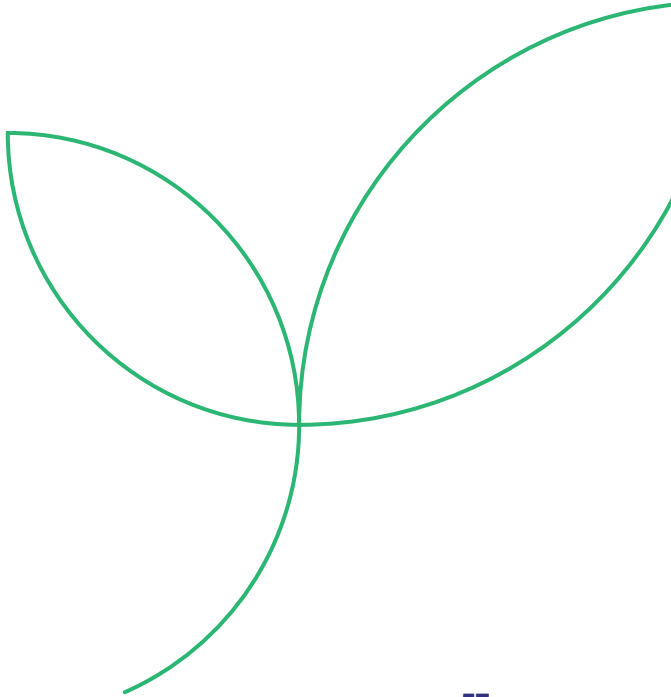
Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT
Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

3.10. Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur
De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en geldende verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 2 april 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 518.175. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Conclusie
Het dagelijks bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

4. Bijlagen

4.1. Voorstel tot resultaatbestemming en resultaatverdeling

Artikel 30 lid 4 en lid 5 van de gemeenschappelijke regeling van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg zijn leidend.

Art. 30.4 Het Algemeen Bestuur kan besluiten de blijkens de jaarrekening behaalde negatieve resultaten geheel of ten dele:

- a. af te boeken van reserves, voor zover aanwezig;
- b. ten laste te brengen van deelnemers naar rato van ieders afname (= omzet) in het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft.

Art. 30. 5 Het Algemeen Bestuur kan besluiten de blijkens de jaarrekening behaalde positieve resultaten geheel of ten dele te bestemmen voor:

- a. een egalisatiereserve;
- b. een uitkering aan de deelnemers naar rato van ieders afname (= omzet) in het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft.

Voorstel tot resultaatbestemming

Onverdeeld resultaat 2024	€	1.307.384
Voorstel inzet reserves		
Bestemmingsreserve nieuwe bodemtaken ingroeimodel voor dekking kosten 2024	€	300.086
Bestemmingsreserve nieuwe MBA basistaken ingroeimodel voor dekking kosten 2024	€	300.000
Bestemmingsreserve juridische ondersteuning	€	10.000
Voorstel vorming en groei reserves		
Verhoging weerstandsvermogen op basis van risico-Inventarisatie	€	-159.695
Overig te bestemmen resultaat	€	1.757.775
Resultaatbestemming 2024		
Totaal te verdelen resultaat	€	1.757.775

	Verdeelsleutel	Bedrag
Gemeente Beek	€ 501.582	€ 52.370
Gemeente Beekdaelen	€ 706.692	€ 73.786
Gemeente Brunssum	€ 132.494	€ 13.834
Gemeente Eijsden-Margraten	€ 159.401	€ 16.643
Gemeente Gulpen-Wittem	€ 165.160	€ 17.244
Gemeente Heerlen	€ 730.812	€ 76.304
Gemeente Kerkrade	€ 311.756	€ 32.550
Gemeente Landgraaf	€ 288.794	€ 30.153
Gemeente Maastricht	€ 1.512.860	€ 157.958
Gemeente Meerssen	€ 281.967	€ 29.440
Gemeente Simpelveld	€ 69.834	€ 7.291
Gemeente Sittard-Geleen	€ 835.795	€ 87.266
Gemeente Stein	€ 670.527	€ 70.010
Gemeente Vaals	€ 129.010	€ 13.470
Gemeente Valkenburg aan de Geul	€ 68.110	€ 7.111
Gemeente Voerendaal	€ 151.077	€ 15.774
Provincie Limburg	€ 10.119.401	€ 1.056.569
	€ 16.835.272	€ 1.757.775

4.2. Risico-inventarisatie

	Risicobeschrijving	Toelichting risico	Alge- meen/ specifiek risico	Kans (in %)	Impact (in €)	Kans * Impact	Mitigerende maatregelen	Specifiek rest-risico
1.	Risico's samenhangend met invoering van de nieuwe omgevingswet							
1.1	De uitleg van de (aanvullende) taken volgens de nieuwe Omgevingswet leidt tot onduidelijke en/ of niet uniforme uitleg bij de implementatie.	Het risico bestaat dat er interpretatieverschillen zijn over welke aanvullende taken bij de ODZL moeten liggen danwel bij de deelnemers. Als gevolg hiervan kan mogelijk de budgettering en bezetting bij de ODZL onjuist zijn. De gevolgen hiervan kunnen zijn dat er verstoringen in de bedrijfsvoering ontstaan en/of meer kosten worden gemaakt voor de uitvoering van de taken.	Specifiek	20	€ 1.000.000	€ 200.000	"Taken-pakket in de basis onderdeel van de reguliere begroting Onzeker is extra financiering indien de taken zouden toenemen."	€ 200.000
1.2	De Omgevingswet leidt tot een financieel risico voor de deelnemers en dit heeft mogelijk gevolgen voor de ODZL.	Inbreng van (nieuwe) taken in de ODZL is in het verleden altijd hand in hand gegaan met inbreng van financiering waarbij de basishouding is om een minimum financiering in te brengen en een maximum aan taken.	Algemeen			€ -	Reeel risico dat niet door ODZL beïnvloedbaar is	
1.3	Wijziging van huidige kengetallen voor de uitvoering van basistaken als gevolg van het overgaan van inrichtingen naar MBA's. Hierdoor kunnen taken verkeerd worden gecalculeerd waardoor de inrichtingsprijs onder druk komt.	De huidige kengetallen zijn leidend voor de begroting en de opbouw van de prijzentabel in de productencatalogus van ODZL. Door de wijziging van inrichtingen naar MBA's zijn er minder cq. verouderde kengetallen beschikbaar om de juiste prijs te bepalen. Hierdoor ontstaat een begrotingsrisico dat de prijzen onvoldoende dekkend zijn voor de nieuwe taken. Dit risico zal in de toekomst kleiner worden zodra de referentiegegevens worden opgebouwd op basis van MBA's in plaats van de (oude) inrichtingen.	Specifiek	10	€ 500.000	€ 50.000	"Herijken van de productencatalogus. Omzettingsproces naar MBA's is grote inspanning "	€ 50.000
1.4	Er blijken locaties te zijn die, mede door veranderingen in bedrijven, door gemeenten niet zijn belegd bij de ODZL waardoor de 'basis' niet op orde is.	Het risico bestaat dat de deelnemers niet alle locaties hebben ingebracht bij de ODZL waardoor er onvoldoende robuustheid is en de organisatie niet is ingericht op de juiste basis.	Algemeen			€ -		
1.5	Juridische en inhoudelijke advisering als gevolg van nieuwe omgevingswet is groter dan door deelnemers ingebracht.	Door de implementatie van de nieuwe Omgevingswet zal mogelijk - zodra gemeenten met de omgevingsplannen aan de slag gaan - meer dan gebruikelijk een beroep worden gedaan op de ODZL voor inhoudelijk en juridisch advies. Dit geldt zeker voor de kleine gemeenten. Het risico bestaat dat deze advisering meer tijd vereist dan vooraf verwacht en dat hiervoor onvoldoende middelen/bezetting beschikbaar zijn.	Specifiek	50	€ 250.000	€ 125.000	Opplussen juridische capaciteit naar noodzakelijke omvang	€ 50.000

Risicobeschrijving	Toelichting risico	Alge- meen/ specifiek risico	Kans (in %)	Impact (in €)	Kans * Impact	Mitigerende maatregelen	Specifiek rest-risico
2. Uitvoeringsrisico's primair proces							
2.1	De uitleg van de (aanvullende) taken volgens de nieuwe Omgevingswet leidt tot onduidelijke en/of niet uniforme uitleg bij de implementatie.	Indien een vergunning niet tijdig is verleend, dan loopt de RUD ZL het risico dat de vergunning alsdan van rechtswege is verleend. Dit brengt met zich dat herstelwerk nodig is dan minder efficiënt is en leidt tot aanvullende werkzaamheden en/of kosten.	Algemeen			€ -	Restrisico na zorgvuldig vormgeven werkprocessen
2.2	De Omgevingswet leidt tot een financieel risico voor de deelnemers en dit heeft mogelijk gevolgen voor de ODZL.	De mogelijkheid bestaat dat bevoegd gezag (onbewust) om advies vraagt aan de ODZL dat afwijkt van wet- en regelgeving. In de afstemming met betreffende deelnemer kan dit leiden tot extra werkzaamheden en/of kosten.	Algemeen			€ -	Restrisico voor extra tijdsbesteding
2.3	Wijziging van huidige kengetallen voor de uitvoering van basistaken als gevolg van het overgaan van inrichtingen naar MBA's. Hierdoor kunnen taken verkeerd worden gecalculeerd waardoor de inrichtingsprijs onder druk komt.	Het risico bestaat dat een derde partij de ODZL aansprakelijk stelt als gevolg van uitvoeringsfouten. In dat geval leidt dit tot juridische kosten en/of aanvullende werkzaamheden.	Algemeen			€ -	Is verzekerd via bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering, de eigen extra werkzaamheden echter niet verzekeraar
2.4	Er blijken locaties te zijn die, mede door veranderingen in bedrijven, door gemeenten niet zijn belegd bij de ODZL waardoor de 'basis' niet op orde is.	Het risico bestaat dat een vergunning is verleend waar uiteindelijk blijkt dat (door de nieuwe Omgevingswetgeving) onjuiste keuzes zijn maakt of dat de handhaving niet uitvoerbaar blijkt. Dit kan leiden tot een inefficiënte bedrijfsvoering en mogelijk juridische kosten.	Algemeen			€ -	

	Risicobeschrijving	Toelichting risico	Alge- meen/ specifiek risico	Kans (in %)	Impact (in €)	Kans * Impact	Mitigerende maatregelen	Specifiek rest-risico
3.	Risico's samenhangend met samenwerking met opdrachtgevers							
3.1	Financiële taakstel- lingen opgelegd door opdrachtgevers.	Regelmatig wordt een beroep gedaan op de ODZL om een financiële taakstelling te realiseren, bijvoorbeeld om de stijging van de CAO niet door te berekenen waardoor druk op het budget van de ODZL ontstaat.	Algemeen			€ -	Reeel risico gezien financiële positie opdrachtgevers	
3.2	Het VTH beleid per deelnemer is niet uniform.	Indien de deelnemers geen overeenkomstig VTH-takenpa- kket hebben ingebracht, dan is de inrichting van het toezicht door de ODZL niet optimaal efficiënt mogelijk waardoor de bedrijfsvoering minder effi- ciënt en effectief kan zijn.	Specifiek	25	€ 500.000	€ 125.000	Samen met deelnemers streven naar uniform beleid; ODZL is afhankelijk	€ 125.000
3.3	Een opdrachtgever trekt taken terug uit de ODZL.	Indien een opdrachtgever zich terugtrekt met plus-taken, dan kan dit een wezenlijke invloed hebben op de dekking van de bezetting en overhead.	Algemeen			€ -	Zie overeenge- komen spel- regels in GR	
3.4	Een opdrachtgever stelt niet de benodig- de financiële middelen ter beschikking.	Het risico ziet toe op de situatie dat prijsafspraken zijn gemaakt en dat de werkelijke uitvoeringskosten hoger zijn waarbij de deelnemer niet bereid is de meerkosten te betalen.	Algemeen			€ -		
3.5	Risico dat geschillen ontstaan door gedeel- de verantwoordelijk- heid ODZL en bevoegd gezag.	De ODZL is in de uitvoering mede afhankelijk van het bev- oegd gezag waarbij de ODZL wordt gemandateerd terwijl het bevoegd gezag verant- woordelijk blijft. De onderlinge afhankelijkheid kan gevolgen hebben voor de bedrijfsvoer- ing doordat taken afgestemd moeten worden en soms aan- leiding geven tot overleg en afstemming tussen ODZL en bevoegd gezag, bijvoorbeeld als er onenigheid is ODZL en bevoegd gezag over een casus. Dit leidt tot inefficiëntie en/ of (procedurele) fouten met mogelijk financiële (claim) gevolgen.	Algemeen			€ -		
3.6	Invulling van de Regio- nale risico-analyse.	In 2020 is een een uniform uitvoerings- en handhav- ingsbeleid afgesproken. In de uitwerking bestaat het risico dat individuele gemeenten een andere risico-classificatie doen dan de ODZL, mede als gevolg van de focus op de eigen gemeente terwijl de ODZL regio overstijgend risico-classificaties bepaalt. Het risico bestaat dat er dus verschillende visies zijn over de risico-kwalificatie en con- trolefrequentie met als gevolg discussie over de bekostiging.	Algemeen					

	Risicobeschrijving	Toelichting risico	Alge- meen/ specifiek risico	Kans (in %)	Impact (in €)	Kans * Impact	Mitigerende maatregelen	Specifiek rest-risico
4.	Politieke risico's							
4.1	Toename van regie op VTH taken door de Rijksoverheid (stelselwijziging) danwel Provincie, waardoor bevoegdheden wijzigen.	"Alhoewel het risico van landelijke concentratie klein lijkt, zou de impact heel groot zijn. In de praktijk is het juist de beweging dat meer taken naar de omgevingsdiensten worden belegd. Het risico van Provinciale concentratie lijkt realistischer en zou eveneens mogelijk een grote invloed kunnen hebben."	Algemeen			€ -	Het is niet aannemelijk dat van de ene op de andere dag de stekker uit de omgevings- diensten getrokken wordt.	
4.2	Regelgeving (denk aan stikstofproblematiek) heeft invloed op andere werkzaamheden.	Dit risico kan leiden tot extra taakinvulling door de ODZL. Ook kan het mogelijk zelfs leiden tot het stilvallen van de bedrijfsvoering, bijvoorbeeld omdat energie-aansluitingen niet worden gerealiseerd. Het is theoretisch mogelijk dat de taakuitvoering onmogelijk is waardoor de kosten doorlopen terwijl deelnemers niet bijdragen aan de kosten.	Specifiek	25	€ 500.000	€ 125.000	Betreft restrisico niet door ODZL of deelnemers beïnvloedbaar	€ 125.000
4.3	Invloed van Europese wetgeving op landelijke regels.	De wetgeving kan onder invloed van Europese regels veranderen waardoor het uitvoeringsveld van de ODZL kan veranderen.	Specifiek	5	€ 200.000	€ 10.000	Betreft restrisico niet door ODZL of deelnemers beïnvloedbaar	€ 10.000
4.4	Flankerend overheidsbeleid heeft mogelijk invloed op de ODZL	Flankerend overheidsbeleid kan van invloed zijn op de uitvoering van de toezichthoudende taken van de ODZL. Dit kan leiden tot inefficiënties en/of extra handhaving of aanvullende adviesvragen van deelnemers. Dit kan leiden tot aanvullende werkzaamheden en onvoorziene kosten.	Specifiek			€ -	Zie ook specifiek risico onder 3.2	

Risicobeschrijving	Toelichting risico	Alge- meen/ specifiek risico	Kans (in %)	Impact (in €)	Kans * Impact	Mitigerende maatregelen	Specifiek rest-risico
5. Bedrijfsvoering: personeel en financieel							
5.1	De bezetting van de ODZL is niet toeges- den op de taken.	Het risico ziet toe op de druk op de arbeidsmarkt om voldoende gekwalificeerd personeel aan de ODZL te binden passend bij de omvang en complexiteit van het tak- enpakket.	Algemeen		€ -	Werken met flexibele schil en strategische personeel- splanning	€ -
5.2	Begeleiding en op- leiding van (nieuwe) medewerkers past niet bij (of naast) de reguliere taken.	Het risico bestaat dat de opleiding van (nieuwe) medewerkers meer inspan- ning vraagt dan er beschik- bare capaciteit is waardoor aanvullende capaciteit moet worden ingezet en/of aan- vullende kosten moeten worden gemaakt.	Algemeen		€ -		€ -
5.3	Werkplek voldoet niet aan ARBO eisen.	Het risico ziet toe op werk- plekken die - mede in relatie tot hybride werken - niet voldoen aan de ARBO-eisen en leiden tot (aanvullend) ziekteverzuim en mogelijke aansprakelijkheid van de ODZL.	Algemeen		€ -	Via preventi- emedewerker, uitgvoerde RIE en budget overige per- soneelskosten wordt hier actief op geact- eerd. Bovendien is aansprake- lijkheids- verzekering afgesloten. Be- treft restrisico	€ -
5.4	Uitval/ziekte mede- werkers.	Het risico van ziekte en/of uitval valt onder de reguliere begrotingsrisico's van de ODZL, tenzij sprake is van een buitengewoon ziekteverzuim.	Algemeen		€ -	Er wordt actief gestuurd op preventie en ziekteverzuim- begeleiding, ver- zuim zit binnen de norm bruto / netto uren	€ -
5.5	Begrotingsrisico's	Reguliere begrotingsrisi- co's zien toe op de onjuiste begroting vooraf van taken en daarmee samenhangende kosten, bijvoorbeeld als gevolg van onvoorziene kosten en/of onvoorziene kostenstijgingen	Algemeen		€ -		€ -
5.6	Niet tijdige betaling opdrachtgevers.	Het is en blijft een risico dat de betaling van de bijdrage door de deelnemers niet tijdig komt waardoor er een liquid- iteitsprobleem kan optreden.	Algemeen		€ -		€ -
5.7	Inefficiënte werkpro- cessen.	Het risico bestaat dat werk- processen niet meer actueel zijn waardoor sprake is van inefficiëntie in de bedrijfsvoer- ing die niet voorzien is en leidt tot aanvullende kosten.	Algemeen		€ -		€ -
5.8	Handhaving door Belastingdienst op wet DBA.	De Belastingdienst gaat strikt handhaven op naleving van de Wet DBA om schijnzelfstandigheid van ZZP- ers te voorkomen. Risico dat naheffingen en boetes worden opgelegd.	Algemeen		€ -		€ -

	Risicobeschrijving	Toelichting risico	Alge- meen/ specifiek risico	Kans (in %)	Impact (in €)	Kans * Impact	Mitigerende maatregelen	Specifiek rest-risico
6.	Bedrijfsvoering: ICT							
6.1	De VTH-applicatie (RX Mission) wordt doorlopend ontwikkeld en werkt niet volledig adequaat.	De applicatie is medio 2023 geïmplementeerd en wordt voortdurend doorontwikkeld en onderhouden. Het risico bestaat dat de applicatie niet adequaat functioneert waardoor de bedrijfsvoering niet efficiënt en/of effectief verloopt en bijvoorbeeld de registratie van uren niet correct is.	Specifiek	25	€ 1.000.000	€ 250.000	"Er is sprake van een contract met de leverancier en een SLA waardoor er garanties en waarborgen zijn in geval van uitval en onvoldoende functioneren. De leverancier kan aansprakelijk gesteld worden. Key users waken over de functionaliteit en instructie. Medewerkers zijn en worden afdoende opgeleid."	€ 10.000
6.2	De nieuwe DSO-applicatie (Digitaal Stelsel Omgevingswet) functioneert niet naar behoren.	De DSO-applicatie (Digitaal Stelsel Omgevingswet) wordt landelijk ontwikkeld en de ontwikkeling en implementatie vallen buiten de beïnvloedingssfeer van de ODZL. Het risico bestaat dat de applicatie niet adequaat functioneert waardoor de bedrijfsvoering niet efficiënt en/of effectief verloopt.	Specifiek	20	€ 1.000.000	€ 200.000	De ontwikkeling valt buiten de directe beïnvloedingssfeer van ODZL en is derhalve een netto risico	€ 200.000
6.3	Cyberberrisico's ten aanzien van continuïteit van systemen en integriteit van data.	Het risico bestaat dat een cyberaanval leidt tot een losgeld eis waarbij de ODZL moet bepalen of dit losgeld betaald wordt om hiermee operationele verstoringen te voorkomen en/of eventuele reputatieschade. Het verlies van data kan gevolgen hebben voor de reputatie en bedrijfscontinuïteit.	Specifiek	20	€ 1.000.000	€ 200.000	De ODZL steunt op de ingestelde maatregelen door de IT-provider en laat deze maatregelen met regelmaat testen.	€ 50.000
6.4	Verlies van vertrouwelijke data als gevolg van eigen werkwijze	Het risico ziet toe op verlies van data door eigen medewerkers als gevolg van gaten in de eigen werkwijze, menselijke fouten en IT.	Algemeen					

Risicobeschrijving	Toelichting risico	Algemeen/ specifiek risico	Kans (in %)	Impact (in €)	Kans * Impact	Mitigerende maatregelen	Specifiek rest-risico
7.	Bedrijfsvoering: rechtmatigheid						
7.1	Onzorgvuldige aanbestedingsprocedure leidt tot schadeclaim.	De ODZL is verplicht tot het volgen van de Europese aanbestedingsprocedures en indien hierin onregelmatigheden plaatsvinden, dan bestaat een risico op schadeclaims en/of aanvullende werkzaamheden om dit te herstellen.	Algemeen			Zorgvuldig toepassen aanbestedingswetgeving, intern beleid en ondersteuning via inkoopadviseurs Provincie Limburg	€ -
7.2	Uitgaven door de ODZL zijn niet rechtmatig omdat deze buiten het begrotingskader vallen.	Dit betreft een theoretisch risico dat zich in de praktijk - door afdoende beheersmaatregelen - nooit voor doet. Indien dit risico evenwel in de praktijk zou plaatsvinden, dan bestaat het risico dat deelnemers niet willen bijdragen aan de financiële gevolgen.	Algemeen			Monitoren uitgaven via rapportages. Interne controle via controller, externe controle via accountant	€ -
7.3	Niet voldoen aan privacy protocollen en dataprotectie.	Niet voldoen aan de AVG kan leiden tot een hoge boete die kan oplopen tot 4% van de omzet van de overtreder.	Algemeen			Er is een FG benoemd en er zijn procedures om binnen de AVG te werken.	€ -
7.4	Wet Open Overheid vraagt veel niet begrote ureninzet.	Deze wet is vervanger van de WOB sinds 2022 en vereist pro-actiever informatie te openbaren waardoor dus ook pro-actief meer stukken moeten worden geanonimiseerd. Dit vereist extra middelen om dit mogelijk te maken.	Algemeen				
							€ 820.000
Recapitulatie				€ 22.044.896	Begroting ODZL 2026		
			1,50%	€ 330.673	Risico-dekking algemene risico's		
				€ 820.000	Kwantificering specifieke risico's		
				€ 1.150.673	Totaal risico's		
			5,22%		Risico's als percentage van de begroting		
				€ 201.900	Afgedekt via post onvoorzien in begroting 2026		
				€ 948.774	Af te dekken via algemene reserves		
				€ 1.150.673	Totaal risico's		

4.3. SISA SPUK IBP en SPUK energie

SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025									
Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
lenW	E93	Regeling specifieke uitkering interbestuurlijk programma VTH	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle R Indicator: E93/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E93/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E93/03				
			€ 182.040	€ 453.922	Ja				
			Naam activiteit	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: E93/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E93/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E93/06				
			1 Deelname aan werk-en projectgroepen	€ 28.940	€ 39.240				
			2 Aanleveren data voor het IBP	€ 300	€ 2.400				
			3 Scholing en opleiding	€ 39.750	€ 239.875				
			4 Inzicht in de bestaande vormen van bekostiging van de omgevingsdienst	€ 0	€ 0				
			5 Implementatie van de landelijke handhavingsstrategie Omgevingswet	€ 0	€ 0				
			6 Uniforme indeling naar risico van zorgbedrijven (risico ranking)	€ 1.000	€ 1.800				
			7 Openbaar maken van de definitieve handhavingsbeschikkingen Wabo Inspecties	€ 0	€ 0				
			8 Landelijke arbeidsmarktcampagne	€ 0	€ 2.900				
			9 Onderzoek onder het IBP naar belangrijke (transitie) opgaven	€ 0	€ 0				
			10 Een risicoanalyse en uitvoerings- en handhavingsplan per omgevingsdienst	€ 112.050	€ 114.850				
KGG	K21	Eenmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, tweede lid van de Regeling (ja/nee)	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, zesde lid.	Eindverantwoording (ja/nee)		
			Aard controle R Indicator: K21/01	Aard controle n.v.t. Indicator: K21/02	Aard controle R Indicator: K21/03	Aard controle D2 Indicator: K21/04	Aard controle R Indicator: K21/05		
			€ 499.200	€ 1.557.132	Ja	Ja	Nee		

4.4. Lijst met afkortingen

BBT	Beste beschikbare technieken
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BOA	Buitengewoon Opsporings-Ambtenaar
BREF	Best available technique reference document
Brzo	Besluit risico's zware ongevallen
ETS	Emission Trading System, het Europese systeem van handel in broeikasemissierechten
FTE	Full Time Equivalent
HR	Human Resources
IBP	Interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
IPO	InterProvinciaal Overleg
MBA	Milieubelastende activiteit
REV	Register Externe Veiligheidsrisico's
RIE-4	Richtlijn Industriële Emissies categorie 4
SLA	Schone Lucht Akkoord
SPP	Strategisch PersoneelsPlan
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wbb	Wet bodembescherming
Wet FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheden
Wgr	Wet gemeenschappelijke regelingen
WNT	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector
Woo	Wet open overheid

4.5. Controleverklaring